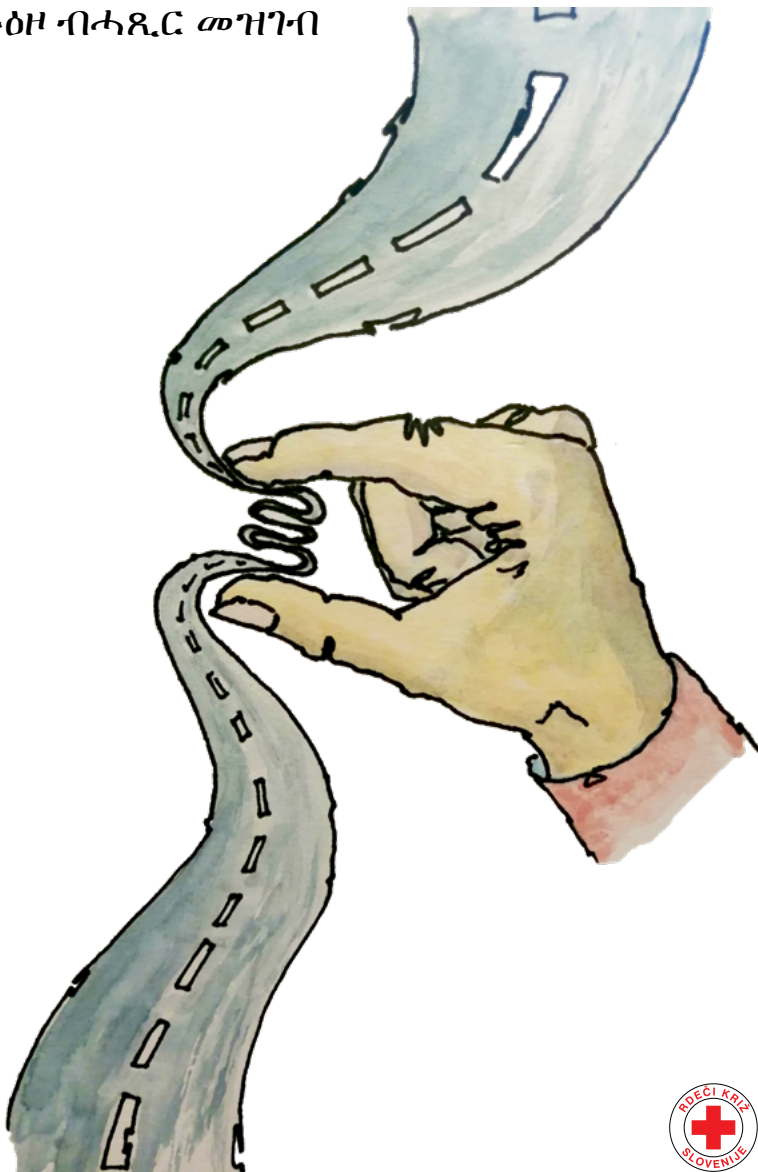
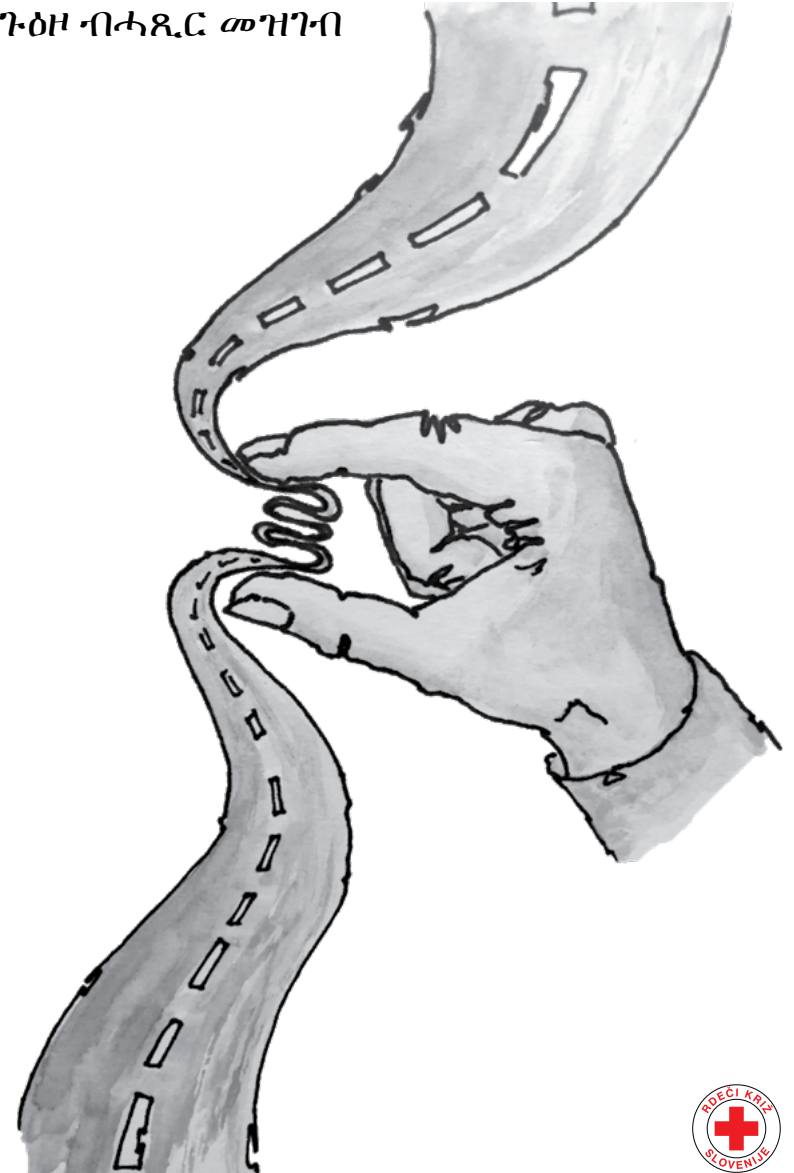

ነዊሕ ጉዕዞ ብሓጺር መዝገብ

ነዊሕ ጉዕዞ ብሓጺር መዝገብ

መለተዊ	6
መቐድም	6
እቲ ሚላ	7
ንማይላት ጉዕዞ ኣብ ናተይ/ምስ ጫሞኦም	8
ካብ ሕሉፍ ናብ ህሉው	9
ዕላል ናይ ባህላዊ ዘይምርድዳእ	13
ግጉይ ርዲኢትን ትዕዛብትን	13
ዝምድናታት	21
ቋንቋይን ኣካል ቋንቋን	30
ንምብላዕን ንምስታይን	35
ብዛዕባ ስደተኛታት ዘሎ ግጉይ ምርዳእ	38
መወዳእታ	44

Authors: Tija Jerkič, Veronika Vižintin, Ajda Hedžet, Baran Oktay,
Erazem Rihtar, Eva Pondrk in Sirak Yohannes

Long Journeys in Short Records

Proofread: Majda Ilc Hussein
Illustrations: Eva Pondrk
Design: Ana Demšar
Mentor: Maja Murn, Rdeči križ Slovenije
Publishing: Rdeči križ Slovenije
Print: ZMAS Group d.o.o.
Number of copies: 100

Year of publication: 2021

መቐድም

እታ ኣብ ቅድሚኹን ዘላ ንእሽቶ መጽሓፍ ውጽኢት እቲ ሰባት ዚዘራረቡሉ ብዙሕ ዝርርብ ተቐርብ፡ ማለት እቶም ሰባት ዓይኖም ገዝኦም ገዳፎም ዝኹሙ ሓድሽ ህይወት ንኪረኽቡ ኣብ ገለ፡እቶም ሰባት፡ ትላለ ተራኪብካ ክኣ ታሪኽምን ተመክሮታቶምን የከፋሉኹን ። ብዙሕ መገድታትን ሓደ ሰብ ካብ ዓዱ ንኺወጽእ ዚድርገኦ እተፈላለየ ምኽንያታት ኣሎ ። ከመይሲ ፍሉጥ እዩ ንኣብነት ኣብ ስለቐኸንያ ዚነበሩ ሰባት ንዕረፍቲ ይኹን ናብ ወጻኢ ሃገር ምኽድ ይፈትዉ እዮም፤በራሕ ምልምማድ ትምህርታዊ ኢጋጣሚታት ወይ ፍቕሪ። ይኹን እምበር ብዙሕ ነገራት እውን ኣሎ ካልእ ምኽንያታት ክኣ ካብ ውግእ ዕጡቕ ውግእ ናይ ምዝራብ ናጽነት ምስእን ከምኡውን ካብ መስገጫቲ ዝመጸ ኢዩ ዓሊታዊ ጉጅለ ጥሚት ወይ ዘሕዝን ፍጻመታት ንሓደ ሰብ ከም ዝገድፎ ክገብሮ ይኸእል ኢዩ ንድሕሪት ተመለስ እሞ ሓድሽ ጉዕዞ ጀምር። እዛ ንእሽቶ መጽሓፍ እዚኣ ንኸልተ ጉጅለታት እውን ከተዝራርቦም ሓሊና እያ ፡ኣብቲ ኸባቢ ዚነበሩ ተቐማጦ ስለቐኸንያን እቶም ዚግዕዙ ዝነበሩ ሰባትን ። ክንህበ ንደሊ ኢና ብዛዕባ ባህላዊ ፍልልያትን ምምስሳልን እተፈላለየ ኣነባብራን ምስትውዓል ዝመልእ ንባብ ብምኽንያት ፍልሰትን ምትሕብባርን ዚእክቡ ዘለዉ ጉጅለታት ብዙሓት ተዋሳኢቲ ንሓድሕዶም ኪተሓባበሩ ዚሓትት ክልተ መስርሕ ምዃኑ ተረዲኡካ ሕብረተሰብ

ዓመት 2015 ቦቲ ትጥቀሱሉ ተባሂሉ ትጽዋዕ “ቅልውላው ስደተኛታት”፤ ማለት እዚ ኸኣ ከም ሓደ ቢዓሊ ናይ ባህላዊ ንቅሓት ድገልጽ ዩኒፋ ን ስለቐኸንያ። ዋላ ስለቐኸንያ ብዙሓት ስደተኛታት ኢጋጢምዎም እዩ ኣብ ዝተለፈ ለዋን (ካብ 1995 ክሳብ 2010) ብሰንኪ ምብትታን ዕቕዓዊ ዚደልዩ ሰባት ዩንዝላቭያ ኸምኡውን ኣብ ቦዝንያን ሄርሰግቪናን እተገብረ ውግእ (መንግስቲ ኣር. ኤስ.ስትራተጂ 2019 ፒ. 28) ኣሰራርሓ እቲ ኹባ ቦታ ናብ ቦታ ዚውሕዝ መስርሕ መብዛሕትኡ ኹባ ሰባት እዩ ተሰሪዑ ካብ እውሮጳ ዘይከፍ ሃገራት ንመጀመርታ ግዜ ኣብ ዘመናዊ ታሪኽ ስለቐኸንያ ብዝሒ ህዝቢ ብሰንኪ ጂኦግራፍያዊ ኣቀማምጣ ብዙሕ ኣይፈልጥን እዩ ከምኡውን ኣብ መራኽቢ ብዙሓን ዚቐርብ መግለጺታት ።

እታ ጽሕፍቲ ኣብ ሰለስተ ኸፋላት ተመቐለት ነቲ ሓደ ውልቀ-ሰብ ናብ ጉዕዞኡ ዚገባዝሉ መገዲ ድማ ተመልክት ኣብ ሓድሽ ሕብረተሰብ ብዛዕባ ዝኣለ ርእሱ ምግላጽ። እቲ ቐዳማይ ክፋል መጀመርታ እቲ ጉዕዞ እዩ። እዚ ኸፋል እዚ ብዛዕባ ፍልሰት ኪመያየጡ ኸለዉ ዚጥቀሙሉ እተፈላለየ ቻላት እውን ዚጠቓልል እዩ። እቲ ኸፋል ክፋል ብዛዕባ እቲ ምትዕርራይ ወይ ምልምማድ እተገብረሉ ጉዕዞ ዚገልጽ ጽብጽብ እዩ ። ኣቓልቦኹን ናብ ባህርያዊ ምንቅጥታዊ ምድሪ ኸምኡውን ናብ ባህላዊ ፍልልያትን ምምስሳልን እዩ ዚግበግስ ካብ ናይ ብሕቲ መዘኸኸሪታት ኣስተብሂሎም ኢዮም ። እቲ ሳልሳይ ክፋል ተቐባልነት ንምርካብ ምስትውዓል ይህብ ኣብ ውሽጢ እቲ ማሕበረሰብ ዚርከብ ሓደ ዓይነት ኣረኣእያን ግጉይ መግለጺታትን ዘለዎ ቦታ መብዛሕትኡ ግዜ ካብ ተቐማጦ እታ ዓዲ ።

እቲ ሜላ

እዛ ጽሕፍቲ እዚኣ ብጉጅለ ወለንተኛታት ዝኹኑ መንእሰያት ዝገበርዎ ጸዕሪ ኢያ እተዳለወት- ኣይዳ፡ ባራን፡ ኤራዘም፡ ኢቹቲያቫሮኒካን ሲራክን መብዛሕትኣ ኣብፕሮጀክት ቀይሕ መስቀል ኢሲራስ ወለንተኛታት ዝነበርና ኢና ።ምስቶም ዕቕዓዊ ዚደልዩን ስደተኛታትን ናይ ምዕያይ ተመክሮ ንኸንረክብን ተመክሮ ንኸንድልብን ኣኸኣለና ዛንታታት ንምርዳኡ ዚጸግም ብዙሕ ትምህርቲ ድማ ትምሃር። እቲ ፕሮጀክት #Mi2 ወይ ‘ከም ክልተ’ኣብ መንጎ ባህሊ ዘሎ ምርዳእን ፍልጠትን ንምምሕያሽ ተባሂሉ እዩ ተፈጢሩ ነቲ ዕዉት መሰረት ዝኹን ባህላዊ ፍልልያትና ዘበልጽግ ኢዩ ሕብረት ።

እቲ ዛንታታት ብጉጅለ ኣተኩሮ ብምግባርን ቃለ - መጠይቓት ብምግባርን ኢዩ ተኣኪቡ ። ቃለ- መጠይቓት ፍርቂ መዋቐር ዘለዎ ኹይኑ ምስትውዓልን ዛንታታትን ንኸንረክብ የኸኣለና ዘዘራረብናየን ሰባት ። ብሓባር ኳንና ኹባቶም ኣብቲ ምድብ ዝነበሩ 23 ሰባት ቃለ-መጠይቕ ገበርና ካብ ባንግላደሽ ደሞክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኮንፉሴርትራ፡ኢራን፡ ፍልስጥኤም፡ እተወሰደ፡ ስጉምቲ፡ ሶርያ ፡ቱርኪ (ኩርዲ)፡ ጆርዳን፡ ቪንዝዌላን ቱኒዝያን ። ካባታቶም 17 ደቂ ተባዕትዮ ሽዱሽተ ደቀንስቲዮ፤ ሸውዓተ ዕቕዓዊ ዚደልዩ ፤11 ስደተኛታት ከምኡውን ሓሙሽተ ቻለ-መጠይቓት ዝገበርናሎም ናብ ስለቐኸንያ ዝመጹ ብክልእ መገዲ እውን ኣሎ ። ኣብ ርእሲ እቶም ዚግዕዙ ዝነበሩ ሰባት ንሸውዓተ ወለንተኛታት እውን ቻለ-መጠይቓት ጌርና ካብ ቐይሕ መስቀል ስለቐኸንያ፡ ምስ ስደተኛታት ናይ ምዕያይ ተመክሮ ዘለዎም ።

እቲ ዛንታታት ብዛዕባ ፍጻመታትን ምስኡ እተተሓሓዘ ስምዒታትን ዚገልጽ ብሕታዊ ጽብጽብ ዝተሓዘ እዩ ነይሩ ። ንሳቶም እዮም ዛንታታትና ኣይኩንን፤ እዚ ዛንታታት እዚ ንዓና እውን ደካፊሉና፡ ብተወሳኺውን ከምኡ ክኸውን ኣለዎ እቶም ቃለ - መጠይቕ እተገብረሎም ሰባት ውልቀ - ሰባት ደኣ እምበር ምሉእ ብምሉእ ተወከልቶም ከም ዘይኩኑ ገለጸ ባህሊ ኹባ እተፈላለዩ ማሕበረሰባት እዩ ዚመጽእ ። ነዚ ኣብ ግምት ብምእታው ቦቲ ኹባ እተፈላለየ ባህሊ እተኣኸኸ ምትሕብባር ዝረኽብናየ- ውጽኢት ሕጉሳት ኢና ።ተዛናጉዑ!

ብእተኸለለና መጠን ንኹሉ ዓይነት ዛንታታትን(ጉድለት) ርክባትን ኢና እነርእ ዘለና።ንስምዒት ወይ ኣረኣእያ ዝኹን ይኹን ሰብ ክንጸርፍ ኣይንደልን ኢና። በጃኻ ንኹሉ ዛንታታትን ነዚ ሸቶ እዚ ኣብ ግምት ብምእታው - ንዓለም ንኹሉ ሰብ ዝደዳ ናጻን ንኹሉ ዚሓቀፍን ምግባር።ክተንብቡ ክለኹም ብዙሕ ክተስተንትኑን ሓድሽ ነገራት ክትገብሩን ንደሊ ኢና።

¹ኢሲራስ ፕሮጀክት ነቶም ዕቕዓዊ ዚደልዩን ስደተኛታትን ኮነታት ስራሕን ማሕበራዊ ምትሕብባርን ኣብ ምምሕያሽ ደጊፍዎም እዩ ። ፕሮጀክት ሕብረት ሶቭየት ምስ ኣህጉራዊ ፈደረሽን ቀይሕ መስቀል ንምትሕብባር እዩ ዚምወል ነይሩ ። ንጥፊታት ብ8 ሃገራት ተኣታተዉ ኣብ ኦስትርያ፡ ሳይፕሮ፡ ዴንማርክ፡ ፈረንሳይ፡ ዓባይ ብሪጣንያ፡ ኢጣልያ፡ ስዳንን ከምኡውን ስለቐኸንያን ዝርከብ ሃገራዊ ማሕበረሰብ ።

ንማይላት ጉዕዞ አብ ናተይ/ምስ ጫሞኦም

ቅድሚኛ ጉዕዞ ምጅማርና ጠቃሚ ብምኻኑ ተሰማሪና ንክትፍትኖን ንክትሓስበን ገለ ሰብ መከራ ከም ዘጋጥሞ ኣብ ሃገሩ ከመይ ከም ዘንጸባርቁ ሓደ ርዲኢት ኣብ ስለቒኒያ፡፡ባህሊ ሓደጋ ወይ ኸኒናት ገጽ ክሓዝ ከም ዝክእል፡፡ቁሩብ ሰባት ግንዛብ ይረኽቡ ንዝተፈላለዩ ነገራት፡፡ገለ ካብኣቶም ዉሑስን ናጽነታውን ስሚዒት ናይ ኣጠማምታ፡፡

» ዉሑስ ኮይነ ይስማዓኒ ኣብ ስለቒኒያ፡፡ሰበይተይ ውን ከመሉ፡፡ኣብ ቁርኪ ቡዙሕ ናይ ኣንስትነት ስለዚ በይኑ ኣብ ደገ ኣብ ትወጽኡ ዉሑስ ኮይኑ ኣይስማዓን ነይሩ፡፡ኣብዚ ዝተፈለየ ይስማዓኒ፡፡ከምዚ ከጋጥመና ኢዩ ኢሊ ናይ ረበሻ ስሚዒታት የብለይን፡፡ካልእ ውን ዓቢ ፍልልይ ናይ ኣጠማምታ ኣሎ፡፡ከም ድላይካ ክትከውን ትክእል ኢኻ፡፡ኣብ ዝኾነ ሽግር'ውን ኣይትወድቅን፡፡ኣብነት ብሰንኪ ብሄርካ ዝምድና ኣብ ምምስራት ኣብ ስለቒኒያ ኣይትሸገርን ኢኻ፡፡

» ኣነ ኣብ ገዛእ ሃገሪይ ስደተኛ ኢዩ፡፡ኣብ ሰሌዩ ስደተኛ ኮንካ ሕሰብ፡፡ኣብ 2008 እስራኤላውያን ናይ ኤሌትሪክ ካምፓኒ የዕኔሞ፡፡እዚ ማለት ከኣ ኤሌትሪክ የብልናን፡፡ዝስተ ማይ ውን የብልናን፡፡ናይ ጥርመራ ማይ ክትገዝእ ኣለካን ጀኔሬተር ካኣ ናይ ኤሌትሪክ፡፡ገለ ገለ መዓልታት 4ሳዓታት ጥራይ ኣጎልግሎት ትረክብ፡፡ካልእ ግዜ ከኣ 8 ሰዓታት፡፡ናይ ውልቅና ጀኔሬተር ኔራትና ዓቅምና፡፡ግና ዝከበረ ነዓዲ ኣብ ዓለም ከኣ ኣለና፡፡እቲ ምንታይ ቡዙሕ ቀረጽ ስለ ንከፍል፡፡ገዛ ገዚእ ዝኸበረን ዉሑስን ድኽነ ቦታ ናይ ጋዛ፡፡ግን እቲ ቀዋሚ ስግእት ናይ መጥቃዕቲ ፍርሒ በዚሑ፡፡ስለዚ ክወጽእ ኣለኒ፡፡

» ኣብ ስለቒኒያ ውሕስነትን ናጽነትን ኣለኩም፡፡ክልበይ ሳዓት 11:00 ምሽት ከዛውሮ ይኸእል ኢዩ ዉሑስ'ውን ይስማዓኒ፡፡ኣብ ሽንዝወላ ስድራይ ገዛ ኣለዎም ምስ ዓቢ መከላከሊ 3ሜ ኣብ ልዕሊኡ ውን ኤሌትሪክ ገመድ ኣሎ፡፡እዚ ኖርማል ኢዩ ማለት ቡዙሕ ገዛውቲ ከምዚ ኣለዎ፡፡ንመኪናካ ንቴሌፎንካ ንጫማካ ክወስዱ ክበሉ ምቅታል ኣሎ፡፡ዉሑስ ኮይነ ክስማዓኒ ዋጋ ኣልቦ ኢዩ ናዓይ፡፡

ቀዳምነት ኣብቲ መጀመርያ ናይቲ መንገዲ እስከ ነቓምት፡፡ስለምንታይን ብኸመይን እቲ ቓለመሕትትና ኣብዚ ኣትዩ? ካልእ እንታይ ኢዩ እቲ ቀንዲ መሰናክል ወዲ ሰብ ክስግሮ ደለዎ ነቲ መንገዲ ንክጀምሮ ክፋል ናይ ሓዱሽ ሕብረተ ሰብ ኮይኑ፡፡ኣብዚ ኸፋል እዚ ድሊትና ናይ ስምምዕ ግዜ ኸንገልጽ ኢዩ፡፡ማለት ቡዙሕ ግዜ ዝስማዕ እዩ ኣብ ዝርርብ ናይ ኣህጉራዊ ምክልኻል፡፡

ንስሎቬንያ ኣይመረጽኩን ስሎቬንያ መሪጻትኒ

መጀመርታ ይሓስብ ነበርኩ ናበይ ክከይድ ኢለ፡፡ኤውሮፓ ዉሑስ ከም ዝኮነ ግን ፈሊጠ፡፡ሓበሬታ ካብ ሰሻል ሚድያ ረኪብ፡፡ጽቡቅ ጎኒ ናይ ኤውሮፓ ጥራይ ዘርእ፡፡ካብ ኤርትራ ናብ ኢትዮጵያ ከይደ፡፡ሓይ ዓመት ተቀሚጠ፡፡ብድሕሪኡ ንሱዓን ከይደ ን2 ዓመት ተቀሚጠ፡፡ካብኡ ሊብያ ን6 ወርሒ፡፡ብድሕሪኡ ጥልያን ን2ወርሒ ውን ተቀሚጠ፡፡ኣብ ጥልያን ናብ ትከደን ሃገራት 3 ምረጽ ኢሎሙ፡፡ኢንግሊዝ፡፡ፈረንሳይ፡፡ቤልጅም መሪጸ እቲ ምንታይ ቡዙሓት ኤርትራውያን ከም ዝኮብሩ ፈሊጠ፡፡ደሓር ግን ስለቒኒያ በጺሕኒ ብፍሊክስ ባስ ከኣ ስለቒኒያ ኣትየ፡፡ብዛዕባ እዛ ሃገር ዋላኣንቲ ኣፍልጦ ኣይነበረንን፡፡ሓወይ መምህር ዩ ንስለቒኒያ ከኣ ይፈልግ ኣበይ ከም ትርኩብ፡፡ንስለቒኒያ ዝከይድ ዘለኹ መሰለኒ ኣይመረጽኩም ከኣ፡፡ስለቒኒያ መሪጻትኒ ኣካል ናይ ሪሎኬሽን መደብ ስለ ዝነበረ፡፡ቅድሚኛ ምኽድና ከኣ ከምዚ በሉ ስለቒኒያ ጽርይትን ጽብቅትን ሃገር ኢያ ናይ ግብረሰዶማውያን ከኣ ኖርማል ኢዩ ።

ቀጥታ ፍቅሪ ይስማዓኒ

ብናይ ጥርናፊ ናይ ስድራ ኢዩ ናብ ስለቒኒያ መጹ፡፡መጻሕፍቲ ኣንቢቦን ኣብ ኢንተርኔት ሰርቶ ጌረን ብዛዕባ ስለቒኒያ፡፡ቀዳምነት ንእሽተይ ከም ምኽና ረእ፡፡እቲ ሓቀኛ ስምባደ መጹዩ ኣብዚ ምስ ኣተኹ፡፡ብግዕሚ ጽብቅቲ፡፡ቀጠሊያ፡፡ጽርይቲ ንሉቢያና ብግዕሚ ፈቲያ ክሳብ ሕጂ ከኣ ኣብቲ ሕጹኖት ኣለኩ፡፡

ዕላል ምስ ገርዝክ

ናበይ ከም ዝከይድ ውን ኣይሓሰብኩዎን፡፡ከመይ ኢዩ ክኸውን፡፡እንታይ ኸገብር፡፡በለይቲ ቤተይ ተፋንኹ ካብኡ ናብ ቁርኪ ናብ ስለቒኒያ ተጓዓዝኩ፡፡ወሲዶም ከኣ ዓሽራ ኣግበሩ፡፡ካብኡ ምርጫ ኣይነበረንን እቲ ምርጫ ኣብ ስለቒኒያ ጥራይ ዩ፡፡ንስዊዘርላንድ ክኸይድ ፈቲነ ግን ንሉቒኒያ መሊሰሙ፡፡ኢዚ

መደብ ሪሎኬሽን ማለት ትግባረ ምስ ዕላማ ምክፍፋል ስደተኛታት ወይ ሓታቲ ንኣህጉራዊ ምክልኻል ኣብ መጎ ኣባላት ሃገራት ሕብረት ኤውሮፓ ኢንተራኔት ኣብ ግዝኣት ሕብረት ኤውሮፓ ኣሎ ማለት ዩ፡፡ቡዙሕ ግዜ ናይ ኣግባብ ሓታታ ዕቁባ ወይ ሪሎኬሽን ናይ ኣህጉራዊ ምክልኻል ካብ ጥልያን ግረሽን (ዞርኮ 2020) ኢዩ፡፡

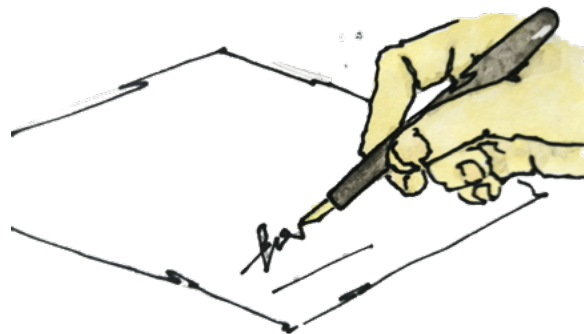
ኣብዚ ጉዳይ እዚ እቲ ቃለ - መጠይቓት ምስ ተገብረ ናይ ሰብኣዊ ቅድሚያ ናብ ስለቒኒያ መጸ እሞ ዓለምለኸዊ ዕቅዱ ተቀበለ ፡፡ ድሕርዚ ንናይ ስድራ ጥርናፊ ኣመልከተ ፡፡ ምስ ተዋህቦ ሰበይቱን ደቱን ቀዋሚ ናይ መንበሪ ፍቓድ ስለ እተዋህቦም ናብ ስለቒኒያ ከመጹ እውን ይኸለሉ ፡፡

እግዱብ ዱብሊን(2013) ወይ ዱብሊን 3 ተአባሂሎ ውን ይጽዋዕ ማለት ማለትህልይ መካኒዝም ንምቛም ናይ ሓበር ስርዓት ኢውሮጳውያን ዑቅባ ኢዩ።ዝኾነ ኾይኦ፡ይብ ንምንጻይ ነቲ ካላእይ ምንቅስቃስ (ዕዳጋ ዑቁባት ተባሂሎ ይጽዋዕ) ናይ ሓታቲ ኣህጉራዊ ምክልኻል፡ማለት ብዝተፈላለየ ኩነታት ተጻሊዩ ደሎ ነቲ መቀበሊኦም።ኣብ ልምምድ፡እዚ ማለት እቲ መስርሕ መልክቲ ብሓይ ኣባል መንግስቲ ጥራይ ኢዩ (ሞዘትኒቶ, 2016, ፕ, 161)።

ከኣ ስለ ቁጽጽር ናይ ዱብሊን ዩኒቨርሲቲ ማለት ካላ ኣብታ ዑቅባ ዝተተካላ ሃገር ክትከውን ኣለካ።ናብ ዝኾነ እንተኾነድካ ካላ ይመልሱኻ።ሕጂ ግን ገለ ክረከብ ኢዩ ድፍትን ደለኩ ብዛዕባ ሓዱሽ ቤተይ።ፍልስፍና ይፈቱ ዩ ብዛዕባ ስላቪይ ገርዝኻ ሰሚዐ ኔረ።ሓይ ግዜ ቡን ክሰቲ ምስ ረኣኹዎ ኣብ ሉቢያና ብጣዕሚ ደስ በለኒ።ናቡኣ ከድኩ ቁፋብ ውን የዕለልና ከምዚ ዓይነት ዕድል ብምርካብይ ካላ ብጣዕሚ ሕጉስ ዩ።

ቤት ዕዮ ኣብ ስሎቬንያ

ቅድሚ ናብ ስሎቬንያ ምምጻእይ ኣብ ጀርመን ይሰርሕ ኔረ፤ከም ሓቂ ብቤት ዕዮ ወይ ከኣ ምርክሮብ ኢለ የ መጽ ናብ ስሎቬንያ።ዲሒሩ ግን ገለ ኣጋጢሙ ኣብ ሃገሪይ ዑቅባ ካላ ሓተትኩ ኣብ ስሎቬንያ።እግብ ናይ ዑቅባ ይፈልጥ ኣይነበርኩን፤ብዛዕባ ዱብሊን ውን ኣይፈለጥኩን ስለዚ የ ካላ ኣቢዚ “ተቃቂረ” ኣብ ስሎቬንያ።

ምሕባእ ኣብ ባቡር

ብቁርኪ፡ግሪኽ፡ማክዶንያ፡ሰርብያ፡ክሮሻያ ናብ ስሎቬንያ የ ተጓዒዘ።3ዓመት ወሲድለይ።ካብ 4 ወይ 5 ማዓልቲ ጌረ ኣብ ባቡር ተታሒዘ ዕፋን ተሰኪመ።ከባቢ 5 ወይ 6 ዝኾኑ ሰባት ኔሮም ዝታዳወደሎም ኣብቲ ባጎኒ።ሓገዝ እንተረኽብና ኢልና ወጪጮናን ነቲ መንደቅ ናይ ባጎኒ ውን ኻሕኻሕናን ገለ ሰባት ሰሚዖም ወጹ እንተብሉና።ንሕና እታ ባቡር ንስሎቬንያ ትከይድ መሲልና ንሳ ግን ኣብ ሰርቢያ ተጓዢጋ ነበረት።

ተዛማዲ ቀሊል መንገዲ ኣጋር

ናብ ስሎቬንያ ከመጽለ 1ዓመትን 5ወርሕን ወሲድለይ።እዚ ኩሉ መንገዲ ካብ ኢራን ተጋዒዘ፤ ነቲ ጉዕዞ 1ሚ ሩግዲ ደለዎ ናይ ውርጪ ኮበርታ ሒዘ ን12ሰዓት ተጋዒዘ 7000 ኤሮ ክፈለ ኣብዚ ኣቲየ።መንገደይ ግን እቲ ድቀለለ ኢዩ ኔሩ ምስ ካልእ ከነጻጽሮ ከለኹ።ሓይ ዓርከይ ብስሎቬንያ ክሮሺያ ዶብ ክሰግር 10 ግዜ ፈቲኦ፤ብትሕቲ ካምፑን ተሓቢኡ ኣብቲ መንከርኮር።ማለት ጸወታ ዩ “ጸወታ” እማሲኡ ግን ተግዋቱ።

እቲ ጸወታ

እቲ ዝኾነሉ ተዘክሮታት ካብ ክሮሺያ ዩ።ሓይ ግዜ ን12 መዓልቲ ምስትን ኣብ ቦርሳና ዝነበራ ጥራይ ተጋዒዝና።ንማዓልቲ ካብ 40 ክሳብ 45 ኪሚ ንጋግዝ ኔርና ኣኣጋርና ሚዒጉ፤ገሊና ውን ጽፍራ እግርና ክረግፍ ጀሚሩ።ኣብቲ ዶብ ሕማቅ ኣታሃራርማ ሃረሞ ሕፃናዊ፡ሕረዚ ንነዊሕ ግዜ ኣብ መስናግለይ ታንዛ ተሰሚዕኒ።ሓይ ግዜ ንዶብ ስሎቬንያን ክሮሺያን ክንሰግር ፈቲንና ጥራይ ነብስና ጌርም ቀጥቂጠሙና ክዳውንትና ውን ኣንደድዎ።ስረ ዉሽጢ ጥራይ ጌርና ሃዲምና።

ንድሕሪት ምምላስ

ብመኽንያት ናይ መበቆል ቢሄሪይ(ኩርዲሽ) ቀዋሚ ፍርሒ ኣሎ ከይክሰስ ወይ ከይእሰር።ንዓሌተይ ኣይመረጽኩን፤ናብኡ ተወሊደ ጥራይ ዩ።ምኽንያቱ ብለይቲ ኢዩ ወጹ ዝኾነ መደብ ኣይነበረንን ናበይ ከም ዝኾነይድን ብኸመይ ናብኡ ታላቱን።በቃ ኣብ ገለ ዉሒስ በታ።መጀመርታ ኣብ ስሎቬንያ ምስ መጻኩ ስግእተይ ናይ ምምላስ ኔሩ።

ዝኹል ውግእ ካብ ዚዛዘም ኣትሒዙ ዝያዳ ቆይዲ ሕግታት ዕቕዓን ካልእ ስጉምትን ኣሎ ኣብ ዝሞሰላ ሃገራት ኣብ እተፈላለዩ ጉጅለታት ስደተኛታት ተመርኩስካ ተራእዩ ኢዩ ብእተኸለሎም መጠን ናብ ሃገርም ከም ዚቐርቡን ናብኡ ኸም ዘይሓትዉን ምግባር ዚግነት (ዘኸራትኒክ ዚሚስ 2003 st. 29) ኣብ ክንዳኡስ ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ፖሊሲታት ምስ ኣህጉራዊ ሕጋዊ ግዴታታት ብምስምማዕ ደገፍ ወይ ዕቕዓ ምሃብ ኣገዳስነት ናይ ወጻኢ ዶባትን ምምሕዳርን ኣጥልሖ ብስም ድሕንነት ዚግበር ዘይሕጋዊ ስደት (ዘኸራትኒክ 2003 ድ.ኦቲ ዘይምጉዳል ስርዓት ኣመልከት፡ ናብ ኣህጉራዊ ጉዕዞ ኸይምለሱ ይኸልከል ናብታ ህይወቶምን ሓርነቶምን ኣብ ሓደጋ ዚኣቱ ሃገር ዕቕዓ ሓባራዊ ንጥቢ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ሕጊ ዕቕዓ ከምኡውን ኣህጉራዊ ናይ ግብረ - ሰናይ ሕጊ (ኢም ሲ ኣዳም 2006 ፒ.1) ኣህጉራዊ ዕቕዓን ስንክልናን ንምርኩብ ዚሕግዝ መስርሕ ወይ ነቲ መስርሕ ንምጅማር ዚድሊ ብቐዓታት ሓይ ኹብቲ ንምንቅስቃስ ዚጓግት ሚላታት እዩ። ኣብዚ ኣሰኸሽኩን እዚ “ኣቶም ሰብ-ስልጣን ንሰባት ናብኡ ኸም ዘይሓትዉ ወይ ከም ዘይምለሱ ዚኸልከሉ ዘይሕጋዊ ኣገዲድካ ዚግበር ንጥራታት ናብ ካልእ ዝመጹላ ሃገር ከይመጹ ተኸልከልዎም ውሕስነትን ዕቕዓ ንምርኩብ ኣመልኪትካ ናይ ምርኩብ ኣጋጣምን።” (ኢንተርናሽናል ምሕረት፡ 2018 ፒ.4).

ኣብ መወዳእታ ኸረምቲ 2015 መዓልታዊ ኹባ ስደተኛታት ዚመጹ ብዙሓት ስደተኛታት ቱርኪ ናብ ደሴታት ግሪኽ ድሕረኡ ኸኣ ባልካን ናብ ሕብረት ኣውሮጳ ብዚወስድ መገዲ ተጓዕዝ ነቲ ኣብ ኣውሮጳ ዘሎ ፖሊሲ ስደተኛታት ኣናወጸ። ኣብ መስከረም 2015 ኣብ ልዕሊኡ ዝወረደ ብርቱዕ ጸቕጢ ኣውሮጳ ኣብ መንግ ግሪኽን ታርጒታውያን ሃገራትን ቅልጡፍን ድሕንነትን ዘለዎ መስቀላት ንምስጋር ኮሪደር ከም ዝኸፈት ገይራ ኢያ ዕላማ መጥታዕቲ ዚውርዳ ሃገራት። ብ8 መጋቢት 2016 እቲ ኮሪደር ተገጽወ። ምዕጻዉ ግና እቲ ኮሪደር ነቲ ኣብ ባልካን ዚርከብ መስመር ስደተኛታት (ብሩመንን ሚህን 2016) ምዕጻው ማለት ኣይኮነን። ኣቶም ኣብ ጉዕዞ ዚገቡዎ ዝነበሩ ሰባት ናብ ሕብረት ኢውሮጳ ዚመርሑ ዝያዳ ምስጢራውን ሓደገኛን መገድታት ኪናድዩ ጀመሩ፤እዚ ኸኣ መብዛሕትኡ ግዜ መዓልታት ብለይቲ ምጉዓዝ ኣብ ዓበይቲ ማካይን ምሕባእ ወይ ጠቢቕካ ምሕባእ ዘጠቓልል ኢዩ ባቡራት ጽዕነት (ዶባዊ ንመዳት ምክትታል ኔትፖርክ 2020ቢ.)

ሕብረት ሌወፎፓ ሕጊ ስደተኛታት ምስ ሓደ ዓይነት መለተዊ ናብ ስራሕ ዕዳጋ ከም ዚጋወድን ሕብረት ሌወፎፓ ይቅርብ መለተዊ ናብ ሓተትቲ ንኢህጉራዊ ምክልኻል ከንሱ ዝተፈላለየ መምርሒ፡፡ኣብ ፈረንሳይያል ምክሮቪያ፡ ኢስቶይናፊ ንላንድ፡ላቲቪያ፡ ሊትወይንያ፡ፖላንድ፡ፖርቱጋል፡ ስፓኛን ስሎቫኪያን እቲ መለተዊ ድሕሪ ልወርሒ ሓተቲ ምስ የለተወ ንናይ ስደተኛ ደረጃ ወይ ወረቀት ኢዩ ተክለሎ ዘሎ፡፡ከተንጻጽፎ ከለኻ ግን ዓርጋ ተፈቲድዎም ዩ ንክሳተፉ ኣብ ወቅታዊ ስራሕን ምስሳይን ወይ ሕርሻ ኣብ ኣውስቲያ ኣብ መጀመርያ 6 ወርሒ (ሃገራዊ ኣኼባ 2020)፡፡ኣብ ስሎቫኪያ ዝኾነ ኮይኑ ሕጋዊ መለቶ ናብ ናይ ስራሕ ዕዳጋ ኣለዎም <<ትሻግተ ወርሒ ድሕሪ መመልከቲ ምቅራብ እንተዳኣ እቲ ውሳኔ ዘይተቀበሎም ናይ ብዓል ስልጣንን እቲ ምድንጋይት ናይቲ ሓተቲ ናቲ ዘይመኻኑ እንተዳኣ ኣሚኑሉን <<(ኣህጉራዊ ምክልኻል ፍጻሚ ዓንቀጽ 87)፡፡

ፍቓድ ስራሕ

ናይ ስደተኛ ወረቀት ንክትቅበል ደሎ ብጣዕሚ ነዊሕ ኢዩ፡፡ነዊሕ ግዜ ክትጽብ ኣለካ፡፡ገለ ሰባት ንዓመታት ይጽብዩ፡፡ንፃ ኣዋርሕ ካኣ ክትሰርሕ ኣይፍቀደካን ስለ ናይ ስራሕ ፍቓድ ደይብልካ እዚ ማለት ድሕሪ 9 ኣዋርሕ ስለ ትቅበሎ እንተድኣ ኣብ ዚ ግዜ ዚ ኣሉታዊ ውሳኔ ናይ ስደተኛ ወረቀት ዘይተቀበልካ፡፡እንታይ ክትገብር ትኽእል ኣብ ዚ 9 ኣዋርሕ እዚ? ዋላ ሓንቲ፡፡ክሰርሕ ፈቲኑ ግን ሕጋዊ ኣይኮነን ተታሒዞ መቅጻዕተይ ካኣ ተቀቢለ፡፡ስለዚ ስቅሊልካ ኣብቲ መዕቆቢ ስደተኛታት ትጽብ ምስ 18 ኤሮ ንወርሒ እም ኻኣ ንሽጋራ ተጥፊእን፡፡

ኩሉ ግዜ ወለንተኛ ኢዩ

ንልዕሊ 1 ዓመት ኣብ ስሎቫኪያ ተቀሚጦ ኩሉ ግዜ ውን ወለንተኛ ኣብ ነርሲን ሆም ኢዩ፡፡ይኣምኑኒ ኢዩም ብስርሖይ ሕጉንት ኢዩም ዋላ ውን ከነስርሖይ ኢና ኢሎሙኒ፡፡ግን ዋላ ‘ኳ ንልዕሊ 1 ዓመት እንተተቀመጥኩ ልዕሊ ወለንተኛ ክኸውን ኣይክእልንዩ እቲ ምንታይ ኣሉታዊ ውሳኔ ስለ ዝተቀበልኩ ብዛዕባ ናይ ደረጃ ወይ ስታቱስ ቅድሚ 9 ኣዋርሕ፡፡ ክሰርሕ ድሉት ኣለኒ ከስርሖይ ዝኽእሉ ኣለዉኒ ስሎቫኪያ ግን ክሰርሕ ኣይተፍቅደለይን ኢዩ፡፡

ሕጂ ኣብ ካልኣይ መዕረፊ ጉዕዞ ኢና ዘለና፡፡ እዚ ኸፋል እዚ ንኹሉ እተፈላለየ መዳያት የርኢ እተፈላለየ ድሕረ-ባይታ ዘለዎም ሰባት ኣብ ዚነበሩሉ እዋን ሰብኣዊ ባህልን ዜገርም ጠውዶትን ዘርእስታ ትዝ ይብለኒ ፡፡ እዛ ምዕራፍ እዚኣ ኣብ ቲማዊ ጉዳይ እያ ተተኪላ ፡፡ ገለ ኹባዚ ኸኣ ርክብ ዘይምህላው ትዕዝብትን ርክባትን ቋንቋታትን ኣካላዊ ምንቅስቃሳትን ከምኡውን ምግብን መስተን ፡፡ ኣብ ነፍሲ ወከፍ እዚ ኸፋላት ካኣ ወግዒ ኣሎ፡፡እዚ ከም ብርሃን ዛንታ ዜብርህ እተፈላለየ መዘኸኸሪታት እዩ፡፡ኹሉቶም ብእተፈላለየ መገዒ ኺርድኡ ይኽእሉ እዮም ፡፡

ግንደ ርዲኢትን ትዕዝብትን

ካብ መጀመርታ ዓይነትና ኣትሒዞ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ብመገዱ ይጎግዝ ህይወቶም ክሳዕ መወዳእታ፡፡ ኣብ መገዒ ምስ እተፈላለየ ዓይነት ሰባት ንራኹብ ነበርና ሓሳብ ንሓሳብ ናይ ምልውዋጥ ብዘሕት ተግባራት ንገብር ኢና ሓሳብ ንሓሳብ ናይ ምልውዋጥ መትረብ እውን ኣሎና ፡፡ገሊኡ ተግባራት ኣብ ሓደ ባህሊ ዘይለፍም ኣብ ካልእ ባህሊ ኸኣ ትሕትና ኸም ዘለዎ ጌርካ እዩ ዚርእ (ንኣብነት - ዘይኹነስ) ብቐጥታ ዓይኒ ምጥማት) ወይ ሓድሽ ትርጉም እውን ኣለዎም ፡፡ ከም ሓደ ኹባ ናትና እቶም ቃለ-መጠይቓት “ናብ ሓድሽ ቦታ ኸትመጹ ኸለኹም ከም ቁልዓ ኢኹም እትኹኑ፡፡ ኣይትፈልጥን ኢኻ ዝኹን ይኹን ነገር ፡፡ ባህሊ ኣይትፈልጥን ኢኻ እውን ኣይትፈልጥን ኢኻ ነቲ ቋንቋ እውን ኣይትርድኦን ኢኻ፡፡ ካልኦት ሰባት ከተዕብዩካ ኣሎካ፡፡” እዚ ኸምቲ ሓደ ቃለ-መጠይቕ ዝነገረና ጤጥ ቅሚጥ ተግባር ክኸውን ይኽእል ኢዩ ናብዚ መጽሐ ንሰባት ብኸመይ ሰላም ከም ዝብል ከምቲ ኣብ ሶርያ ዝገብር ሕቅፍ ኣቢሊ ኸስዕሞም እሓስብ ነበርኩ፡፡ኣብ መእዲ እንታይ ጠባይ እዩ ዝህልወኒ እንታይ ባህርያት እዩ ቐቡል? ሰባትክ ንግዜ ብኸመይ እዮም ዚርእይዎ? ሰባት ዚኹብሩ ድዮም? እዚ ኹሉ ሕቶታት ኣብ ኣእምሮይ ይመጽኒ ነበረ፡፡” ኣብዛ ምዕራፍ እዚኣ ብዛዕባ እዚ ተግባራትን ብዛዕባና እተግዘብናና ሓፈሻዊ ርእይቶታትን ኣብነታት ነርኢ ኣለና፡፡ባህሊ ብዓይኒ እቶም ቃለ - መጠይቓት እንገብረሎም ሰባት ፡፡ ሕጂ እስከ ንርእ።

ናይ ጽፊት ሰራሕተኛ

ናብ ሲን ኸቱፓር ከይደ ቋንቋ ስሎቫኒ ይመሃር ኔረ ፡፡ ነታ ናይ ጽፊት ሰራሕተኛ ሰላም ይብላ ነበርኩ ኹሉ ሳዕ ድማ ሰላም ትብለኒ ነበረት ፡፡ ሓደ እዋን “ሰላም ማሚ “ ኢሊ ምስ ነገርክዋ ጠመተትኒ ዜስሕቐ እዩ ነይሩ ፣ ድሕሪኡ ሰላም ምባል ኣቋረጸት ፡፡ ኣብ ኤርትራ “ማሚ

ኣብ ስሎቫኒያ ዚነበሩ ሰባት ብዛዕባ እቲ እትዛረቡሉ መገዒ ኣዝዮም ኪግደሱ ይኽእሉ እዮም ፡፡ ብፍላይ ስሎቫኒያ ክትዛረብ ከለኻ ወግዓዊ ትርጉም እቲ ስም ምጥቃም ልመድ እዩ፡፡ ኣብ ከንዳኤስ ቫድቫይ ዘ. እዚ ቅዱሳን ትርጉም ኣልቦ እኳ እንተ ኹን ኣብ ከም ሲ. ኢስ. ዒ. ወይ ሱፐር ማርኬት ፡፡

ኣብ ስለቲኸንያ ንዝነበረ ብዕድመ ዝደፍለ ወለዶ እውን ተመሳሳሊ ነገር ከጋጥሞ ይኸለል ኢዩ። ኩላትኡ ምናልባት ኣሎና ዓበዮይ ምሉእ ብምሉእ ክሳብ እንኸውን ኩባቢቶም ከንወጽእ ኣይፈቐዳልናን ኣብ ቢቶም እተኸሸነ ምግብ መሊኦም ስለ ዝነበሩ መልሲ ንምርክብ “ኣይፋል” ኣይብልዎን እዮም። ግናኸ እቲ መንእሰይ ወለዶ ኸኔ ወግዓዊ ስራሕ መብዛሕትኦ ግዜ ሰባት ሓንሳእ ጥራይ እዮም ዚሓቱ። ንሓይ ነገር ሓንሳእ እንተ ነጸግካዮ ኹል መጠኑ ዝሓለፈ መስዋእትን ምሕታትን ኣብ ግምት ከኣቱ ይኸለል እዩ መታለሊ።

“ትብል እንተ ኹንካ ዓል ኣንስተይቲ ወይ “ባባ” ንሓይ ብዕድመ ዝደፍለ ሰብኣይ ኣኹብሮት ተርእዮም ከም ዘለኹ ዘመልከት ኢዩ። ግናኸ ስለቲኸንያ ንሰባት ተጉህዮም ወይ ከም ዚኸቐረፉ ትገብሮም።

ሻሂ ወይ ቡን ትደሊዎ?

ብኣንጻሩ እውን ኪጋጥም ይኸለል እዩ። ኣብቲ ኮርስ ክለና ቡን ወይ ሻሂ ዝበቲ እንተሎ ኢሎም ሓተቱ። ኣበና ዋላ ሓይ እውን ኣይሓተተናን ስለዚ ዋላ ሓንቲ ኣይረኽብናን።

እዚ ኸኣ ኣብ ካልኣት ኣብ ማለክላይ ምብራቕ ዚርከባ ሃገራት እውን ተመሳሳሊ እዩ። ኣብ መገዲ ትኸይድ እንተ ኣሊኹ ጽቡቕ ነገር ምስ ረኣኹ እቲ ኸልእ ሰብ መብዛሕትኦ ግዜ ግዲ ይብላካ ንዓኽ ዓድገልካ። እቲ ኹባ ሰርዖ ዝመጸ ቻለ-መጠይቕ ዝነበረልና ሰብ ኣብ ኢፓርታማኤ ሺቫ ኣርኣዮና ኣብ ኢፓርታማ ዓርኩን ነኣዶ። ዓርኩ ዝነገሮ ዘንታ እውን ነገረና ጽቡቕ ከምቻ ኣለዎ። ስለዚ ናብ ቤቱ ተመሊሱ ሓጸቦ ሓጸቡ ድማ መለሰ።

ኣድኽ ጫማ

ኩባ ኢራን ክወጽእ ክለኹ ኣደይ ጽምዲ ምልኮዕ ባህላዊ ጫማ ኢራንኛ ሃበትኒ። መሓዘይ ነዚ ጫማ እዚ ምስ ረኣዮቶ ነኣዶቶ። ብኡንብኡ “ትደልይዮም ዲኺ?” ኢሊ ሓተትከዋ። ንሳ “እው” ድሕሪ ምባላ ወሰደቶም! ኣነ ድማ “ኣይፋልን ኣይኩንኩን ከምኡ ዝበልካዮ ነገር እዩ” በልከዎ። ድሕሪኡ ንኣደይ ካልእ ጽምዲ ኸትሰደለይ ትኸለል እንተ ኸይና ሓተትከዋ። ኣብ ኢራን ሓይ ሰብ ገለ ነገር ክህበካ ኸሎ ዘመልከት “ታሮፍ” ዝበሃል ትሕትና ዝመልኦ ዘረባ100 ሳዕ ክትነጽግ ኣሎካ እቲ ኸልእ ድማ ክሳብ እትቐበሎ ብቐጸሊ ኺህበካ ኣለዎ ሓይ ሰብ ንገለ ኸባኽ ኺንእዶ ኸሎ ክትንእዶ ኣሎካ ማለት እውን እዩ ንዓታቶም ኣቐርበሎም ግናኸ ኪቐበልዎ ኣይግብእዎን እዩ።

ዝሓመመ ዓርከይ

ኣብ ዩኒቨርሲቲ ዝሓመመት መሓዛ ስለ ዝነበረትኒ ከመይ ከም ዚስምዎ መዓልታዊ እሓታ ነበርኩ። ኣብ ዝረኽበትኒ ከም ዘፍቅራ ገይራ ስለ ዝሓሰበት ሕማቕ ይስምዓኒ እኳ እንተ ነበረ ከምዚ ዓይነት ስምዒት ግን ኣይነበረንን። ሓንቲ ዓል ከም ዘፍቅራ ገይራ ስለ ዝሓሰበትን ፍቕራ ስለ ዝገለጸትን እውን ከምኡ ኣጋጢምዋ እዩ ነዓይ. እዚ ኸኣ ከም ዝኸቐረር ገበረኒ። ምቕሉል ሰብ እዩ፤ እዚ ኸኣ ኣብ ባህለይ እዩ። ናተይ ምቕሉል ኣቀራርባ ፍቕራዊ ስምዒት ከም ዘለዎ ተጋግዶ እዩ። ኣብ ባንግላድሽ ክትሓትት ኣሎካ እቲ ሰብ ከመይ ከም ዚስምዎም ድሕሪ ምሕዓሱ ጽቡቕ ክሳብ ዚስምዎም ህያባት የምጽኣሎም። ኣብ ስለቲኸንያ እዚ ምስ ኣንጻር ጽታ ፍቕራዊ ርክብ ንምምስራት ኢልካ ዚግበር ጌጋ ኪኸውን ይኸለል እዩ።

ሮማንቲካዊ ጉዕዞ

ሓይ መዓልቲ ምስ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ኣዕሩኽይ ናብ ገምገም ባሕሪ ኸድኩ። ሓንቲ ኹባተን ኣዕሩኽ ነቲ ኹባ ዓረብኛ ዝመጸ ወዲ ዓርከይ ሕያዋይ እዩ ነይረ። ኣዘራረበቶ ሰሓቐቶ ዋዛ እኳ እንተ ነበረ ፍቕራዊ ርክብ ግን ኣይነበራን ሕያወይትን ንቡርን ስለ ዝነበረት ከም ዝኸኔት ገይሩ ሓሰበ ምስኡ ፍቕራዊ ተገዳስነት ስለ ዝነበሮ ምስኡ ኸፍ መበሊ ኸቐይር ሓተተኒ፤ ከመይሲ ሕጂ ኸፍ ክብል ኣለዎ ኣብ ጥቓእ ኸፍ በሉ። ነዚ ብዓረብኛ ነገረኒ ኣነ ድማ “ንኣምላኽ እመስግኖ ዋላ ሓይ ኣይተረድኣካን” ኢሊ ተዛረብኩ። ገሊኦም ኣዕሩኽይ ኩባ ገሊኡ ኸፋላት ገሊኡን ሃገራት ዓረብኛ ናብ ስለቲኸንያ ምስ መጹ ሓንቲ እተዘራርበም ዘላ ዓል ክትስሕቑም ወይ ብጽታዊ መገዲ ኸትትንክፎም ትርጉማ ነበረት። እንተኸኔ ግን ኹሉ ሰብ ከምዚ ኸም ዘይኩን ኸትርዳእ ኣሎካ። እተራላለዩ ማሕበረሰባትን እዚ ኣብቲ ወለድኻ ዚዕበዩኻ መገዲ እዩ ዚምርኩስ።

ኣሕምልቲ ምሕጻብ

ሓይ እዋን መሳርሕተይ ኣብ ቤት ምግብ ኣሕምልቲ ይሓጽብ ነበረ። ኣነን ንዕሉን ከመስግኖ ደለኹ ንሱ ኸኣ “ኦ እዚ ኸትገብሩ ኣየድለዩኩምን” በሎም፤ ንሱ ኸኣ ደሓን ኩን እሞ ምሕጻብ ሓይጎም። ረኽብኩ ተደናጊረ ድማ ከመስግኖ ደለኹ። ዋላኳ “እመስግነካ” እትብል ቃል እንተ ሃለወና ባንግላድሽ ኣይንጥቀመላን ኢና። “እዚ ኸትገብር ኣየድልዩካን እዩ” ንብል ኣለና፤ እቲ ኸልእ ሰብ ክኣ ከምኡ ኺገብር ኣለዎ “ባህ ይብለኒ” ብምባል ምላሽ ትህብ። (ኣብዚ 2ይ ክፋል ሕበር!) ክትበጽሑ ዚግብኣካ ሰብ እንተ

በጻሕካ እውን “ከምዚ ዝላመሰለ ጸር ስለ ዝኹንካ ኣይትሓዘለይ” ይብል፤ እቲ ኻልኣ ሰብ ከኣ “ጽገም የብሉን” ኢሉ ኺምልስ ኣለዎ ባህ እዩ ዚብለኒ ነይሩ “ ንስኻ ድማ ወትሩ ኣብ ክንዲ “ናማስት” ብዚብል ዘረባ ኢኻ እትጅምሮ ሰላም ታዕታዕ ማለት “ምስ ነፍስኻ እስማማዕ እዩ” ማለት እዩ፤ ከመይሲ ነቲ ዝርርብ ክትጅምሮ ትደሊ ኢኻ ጽቡቕን እውን ታውን ነገር ።

ስራሕ ኣብ መዓልቲ ዕለተ ልደትካ

ዕለተልደቱ ዝጽንብል ዝነበረ መሓዛይ ከድኩብሊ ዕናን ሰቲናን ምስ ዋዳእና ከኣ ናይ ኩሉ ሕሳብ ክኸፍሎ ደለዩ።ከምዚ ከኣ በልክዎ ተጸሊልካ ዲካ ዕለተልደትካ ኢዩ ኣትከፍሎን፤ግድን ባዕለይ የ ድከፍሎ ከኣ በለ።ኣብ ቪንዝወላ፤ኣብ ዕለተ ልደትካ፤ፋሉይ መዓልትካ ማለት ኢዩ።ዝኮነ ስራሕን ወጻኢታትን ኣይትገብርን።ኣብ ስለቪንዮ ግን ንዕዳማትካ መግቢ ክትሰርሕ ኣለካ፤መሉእ መዓልቲ ኣብ ስራሕ፤ቡዙሕ ሰብ ትዕድም ንኩሉ ውን ባዕልካ ትከፍሎ።ኣብ ዕለተልደትይ ጋል ሓፍተይ ምሳሕ ሰሪሕኪ ዓድምና ኢላት፤ኣን ከኣ ኖኖ መግቢ ኣይሰርሕን እየ ፋሉይ መዓልቲይ ኢዩ በልክዎ።

ሲረና ናይ መጠንቀቂታ ኣውያት እተስምዕ መሳርያ

ናብ ሉብልያና ንመጀመርታ ግዜ ዝመጸእኩሉ እዋን ቀዳም እዩ ነይሩ ። ኣብ 5ደርቢ ዕቑባ እንብር ነበርኩ ኣብ ቤት ። እንጊሒ ተንሲእ ንብምሉኡ ኸፍለይ ኣጽረኸዎ ። ኣስታት 12 ዓመት ገበርኩ ቡን ኮፍ ኢሊ መዚቃ ኸሰቲ ኸለኹ ሲረና ሰማዕኩ። ብመስኮት እናጠመትኩ ናይ ሰራዊት ሄሊኮፕተር ረኣየ ። ንዝሃለ ርእሶ “እዚ ኢዩ ስለቪንዮ ኣብ ውግእ ኢያ ዘላ” ኢሊ ሓሰብኩ። ቦርሳይ ጠርኒፈ ነቲ ኣድላዩ ነገራት ምስ ረኽብክዎ ካብቲ ህንጻ ወጺኦ ናብቲ ህንጻ ንምብጻሕ ቃል ብቻሉ 10 መደያይቦ ብሓንሳለ ዘለሊ ናይ ቅድሚት ሰደቓ። ኣብ ውሽጢ 1 ደጃቕ ኣብ ቅድሚት እቲ ህንጻ ነበርኩ ። ካብ ሓለውቲ ጸጥታ ምስ ወጻእኩ ጽሑል ከም ዝኹንኩ ኹይኑ ምስ ረኣየኒ

ካብ ፍልስፕሊም ከም ዝመጸእኩ ገለጽኩሎም ስለ ዝሰሓቕኹኝ እዩ ቅረታ ሓተቱ፤ኣብታ መዓልቲ እቲኣ ኸኣ ኣዕሩኽ ኹንና ። ኣብ ፍልስፕሊም ኹሉ ሳዕ ገንዘብን ስልማትን ዝመልእ ቦርሳ ነበረ፤ ብሩኽ ከኣ ክዳውንቲ ከምኡውን ሰነዓት ስለ ዝነበረኒ ኣብ ዝኹን ይኹን እዋን ክገብዩ እኽለል ነበርኩ።

ብ2014 ሓኪም ሕክምና ኣብ ዝነበርኩሉ እዋን ። ሓይሉ ብረ መራሕ ማኪና ኸትከውን ከለኻ እቲ ኻልኣይ ከኣ ከም መራሕ ማኪና ኹንካ ትግዩ ሓኪም ረድኢት ክትድቅስ ከለኻ ኸኣ ሳልባይ ኢኻ እትድቅስ። ሓይሉ ሰብ ኣብ እዋን እቲ ውግእ ቦምብ ደርቦይ 5ይ ደርቢ ። ወትሩ ቦምባታት ይድርብዩ ነበሩ ። እንታይ ክንገብር ከም እንኽለል ንምርእይ ናብቲ ህንጻ ኣተና ከምኡ ኸትገብር ኢኻ ። ከልተ ወይ ስለስተ ወለዲ ሞይቶም ረኽብና ። ሓንቲ ኹብቶም ኣብ ቀዳማይ ደርቢ ዝነበሩ ስድራ ቤታት ኣምለጡት እሞሓንቲ ዓል ደሓንት ። ብዛዕባ እዚ ኸሳዕ ሕጂ ለይቲ ይብህርር እየ ። ክትርእይዎ ዘይከኣልኩም ጸልማት ስለ ዝነበረ ንሕና ኣብቲ መብራህቲ ነበር ቊርጽ፡ጽ፡ ሰባት ነልዕል ነበርና። ሓይሉ ኹብ መሳርሕታይ ከይ ነቲ ዝረስዕናሉ ብርሃን ንምርኮብ ናብ ውሽጢ ቤት ምስ ኣተወ ገሊጾም ኪባኸዩ ሰምዐ ። ኣብ ደገ ኹይን ነታ ዝረኽብክዎ ዓል ከህድኣ ፈተንኩ። ኹሉ ነገር ካብ ከስዕኣ ወጻኢ ነበረ ንሳ እውን ኸመውት ድየ? ። እናበለት እናሓዘንኩ ኸለኹ ድሕሪ ሓጺር እዋን ከም እትመውት ፈለጥኩ ። ነዚ ኸታ እቲ ምዉት እውን ኣጠፊቐዎ እዩ። መሳርሕታይ ካኣ ሕጻን ኣምጺኡ ነቲ ህጻን ኸኣ ኣብ ሕቕፋ ሃባ። እዚ ናይ 4 ወርሒ ሕጻን ኢዩ ነይሩ ከውሒ ከም ዘለዎ ድማ ረኣኹ ኣፋ መሊሰ ጡፍ ምእንቲ ኸትብል ኣብ ዝባና ጸፍዕክዋ፤ዝባና ድማ ኣብ ኢደይ መጻ ይመክኽ ጸጋመይቲ ኢዳ ኸኣ ቁርቢታ ኣልባለት፤ምኽንያቱ ብዙሕ ነዲግ ነበረት ። ናብ ሆስፒታል ስነ-ኣእምሮ እኳ እንተ ኸድኩ እቲ ሓኪም ስነ ኣእምሮ ብህይወት ይነብር ነበረ ከም ናታ ዓይነት ሕንፍኸፍኽ ስለ ዘጋጠመኒ ኪሕግዎ ኣይከኣለን። ሓይሉ ብኣይ ጥራይ እኳ እንተ ደሓን ኹሉ ዚፍቅር ሰብ ኪመውት ስለ ዝረኣየ ጽሑል እዩ ነይሩ ። እነ እውን ከምኡ እስርሕ ነበርኩ፤እቲ ውግእ 54 መዓልቲ ኸም ዝነበረ ኣይትረስዕ ። ቦምባታት ኣብ ኣለዛይ ኪድውል ከሎ ኸሳዕ ሕጂ እስምዕ እየ ።

በዓላት ኣበይ ክትከድድ ኢኻ

ቀጻሊ ናብ በዓል ናበይ ከም ዝኸይድ ብዙሕ ሕቶታት ይወሃበኒ ኢዩ። ኣብ ጽድያ ሰባት ኣበይ ከም እትኸይድ'ውን ኪሓትቱኻ ይጅምሩ ናብ ዕረፍቲ ኸረምቲ ኹድካ ድሕሪ ኸረምቲ ዕረፍቲ ኣበይ ከም እትኸይድ ኪሓትቱኻ ይጅምሩ ሓይሎ ግመት ። ድሕሪ እታ ሓዓስ ግመት ናበይ ከም እትኸይድ ይሓትቱኻ፤ ድሕሪ እቲ ይሓትቱኻ ንዕረፍቲ ኸረምቲ ናበይ ከም እትኸዱ። ሰባት ንዕረፍቲ ቈራሪ ወቕቲ ዚኸውን ገንዘብ ኪዋህልሉ ይጅምሩ ኣብ ሓጋይ ኹን ኣብ ቈራሪ ወርሓት ንዕረፍቲ። ኣዝዩ ዜገርም እዩ ። ኣብ ፍልስፕሊም ሰባት ብዛዕባ ኸም ዕረፍቲ ዝላመሰለ ነገራት ኣይጭነቑን እዩም፤ ብሓጺሩ እዩም ዚነብሩ። ግናኸ ስለቪንዮ እዚ ኸም መዘራረቢ ነጥቢ እዩ ፤ ካልእ እትብሎ ነገር እንተ ዘይብልካ ኸኣ ኹሉ ሳዕ እትብሎ ነገር እዩ ።

ክንደይ ዩ ዋጋ መኪናኻ

ሰባት ከምዚ ዝስዕብ ኢሎም ብሕታውን ናይ ማሕርሮን ሕቶታት ክሓትቱኒ ኸለዉ ኣዝየ ሰምዐድኩ - “እንታይ ኢዩ? እንታይ ትገብር ኣለካ ኣብ ስለቪንዮ? ወይ ከኣ” ንማኪናኻ ኸንደይ ኢኻ ኸፈልካለ? “ ደሞዝ?” እዚ ኸኣ ከም ዝኸቐረር ገበረኒ ። ኣብዚ ክኸውን ስለ

አተራላለየ ባህልታት ዝርርብ ንምጽማር አተራልየ መገዳገ። ሽህልዎ ይኸለል እዩ። ኣብ ስለብኻን ደሙድ ብዛዕባ ሽኑነታት ኣየር በዓላት ኣብ ቀዳሙ-ስናብቲ እንታይ ኢኻ እትገብር ኔርካ ወይስ ኪኸውን ይኸለል? ብዛዕባ ገንዘብ ወይ ብዛዕባ እቲ ልብዎ ተኣኪቦም ዝከበሩ ሰባት ብሓባር ዝገበርዎ ናይ መወዳእታ ነገር ዚለዓል ሕቶታት። ዘይለሩም ኣይኮሙን ብፍላይ ነቲ ሰብ ትፈልጦ እንተ ኾኑካ ብዛዕባ ዋጋ ሓደ ነገር ተዘራረብ። ምስማዕ እውን ልሙድ እዩ ስለብኻን ደውያን ሰባት የጥረምርሙ ነበሩ። ብኩሕ እዚ ግን ከም ሓደ ዓይነት ክገርድኦ ኣለሙ ሓሳብ ንሓሳብ ምልውዋጥ ሓደ ሰብ ኪፈትሖ ዚደሊ ናይ ሓቂ ጸገማት ከም መግለጺ ዘይኮሙን ከም መግለጺ እዩ።

ዝደሊ የብለይን ብዛዕባ እዚ ዝኸውን ይኸውን መግለጺ ሽህብ እኳ እንተ ደለኹ ኣብ መወዳእታ ግና ማዕጾ ኸክፍተሉ ኸም ዘይክለል ተገንዘብኩ ሓሳብ ንሓሳብ ምልውዋጥ።

ምጥርምራም ሃገራዊ መዘናግዒ እዩ

ናብ መሻጢት ከድኩ ኣብኡ ንመጀመርታ ግዜይ እየ ኸይደ፤ ሕብረ ኸልውጥ ከም ዝደሊ ድማ ነገርከዋ። እነ ነዊሕን ጸሊምን ጸጉረ ስለ ዘለካ “እዚ ኸቢድ ኪኸውን እዩ” በለት። ስለዚ ጠመትከዋ እሞ “ሕራይ እመስግነኩም። ኣብዚ ብዙሕ “ጆጆ” ሰሚዐ ስዒብ ድማ ኣጉረምረምኩ። መሻጢ ሓንቲ ዓማዊል ረኸበት ፈለማ ድማ ኣጉረምረመት። እዚ ምጃኑ ሕጂ ተገንዘብ ኣለኹ ስለብኻን ደውያን ኪገብርዎ ዚደልዩ ነገር ንምዝርራብ ከም ኣርእስቲ እዩ።

ሸበጥ

ንሓንቲ ኣብ ስለብኻን ደውያን መሓዛይ ክበጽሓ መጺእ ንሳ ድማ ሸበጥ ሃበትኒ። እነ ድማ ተባሂለ፤ ንሳ ግና ብቐጻሊ የቐርበለይ ነበረ። እተራላለየ ዝግባት ዘለዋ ምሉእ ኩባቢ ረኣኹ፤ ሕብርን ናውትን። ሕሉፍ ሓሊፋ እውን ገና ዘይተኸፍተ ሳንጣታት ነበረ። እሊ ነገረትኒ ኣይትሓዘለይ ባይታይ ረሳሕ እዩ፤ ትኸለል ኢኻ፤ ጥራይ እግረይ እውን ኣይትኺድ። ኣልቶ ኣብ ፍልስጥኤም ክትወስዶ ኣለሙ ናብ ቤት ሓደ ሰብ ክትሓቱ ኸለኻ ጫማ ኸባኻ ይወጽእ፤ ሸበጥ እውን ኣይህበካን እዩ።

ጎሓፍ 1

እተወሰኑ ኣውዳት ናብ ደገ ኺወጹ ኸለዉ ረኣኹ። ንረብሻ ዚዛረቡ ዝነበሩ ይመስለኒ። ሓደ ኸባታቶም ካራሚላ እናበልዐ ምስ በልዐ ነታ መሸፊኒ ካራሚላ ኣብ ባይታ ኺድርብያ ኸሎ ረኣኹም! እንታይ ከኡንካ ከምዚ ትገብር እዚ ኣብ ስለብኻን ደውያን ፈጹሙ ተቐባልነት የብሉን።

ጎሓፍ 2ይ

ብዛዕባ ስለብኻን ደውያን መጀመርታ ግዜ ዘስተብሃልኩም ነገር ጽሩይን ቀጠልያን ስለ ዝኸውን ኣይነበረን ኣብ ባይታ ዝነበረ ጐሓፍ ብኡ ንብኡ ፈተኸዎ። እንተኸውን ግን ነዚ ኸመሃር ነበረኒ ከመሃር እውን ገበረኒ እንደገና ዑደት።

ሓላዩ ተኒን

ኣብ ቤተይ ዚነበር ተኸረይቲ ኣሎኒ ንሱ ድማ ኩብ ሰርያ እዩ። ሓደ እዋን ፖሊስ ኣምጽኡለይ ዝጠፍኣኒ ቦርሳ። ናብ ቤተይ ምስ ተመለስኩ ፖሊስ ምስቲ ተኸረይቲ ይዘራረቡ ነበሩ። ንሱ ኒሩ ሕያዋይ ክኸውን እናፈተንኩ ኣብ ጥቓይ ደው ኢሊ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ካልኢት እንታይ ይግበር ከም ዘሎ እሓትት ነበርኩ ድሕሪ ገለ ደቓይቓ ንገዛ ኣተኹ። ንዓይ ናብ ገዛ ኣትየ ነቲ ሰብ ክፈትሖ ምፍቃደይ ንቡር ኢዩ ፖሊስ እኳ እንተ ደገፉ ይህበኒ ስለ ዝነበረ ኣነ ኸም ዝደኸምኩ ኺረጋገጽ ደለየ። እዚ ንዓይ እዩ ነይሩ ኣዝዩ ዜስቅቕ እዩ። እዚ ግን ኣብ መንጎ ናይ ውልቀ - ሰብ ባህሊ ዘሎ ባህላዊ ፍልልይ ኢዩ ስለብኻን ደውያን ሲርያን ዝእመስለ ናይ ሓባር ባህልን።

ኸሕግዘካ ዶ?

ንሓደ ብዕድመ ዝደፍኦ ሰብኣይ ቦርሳኡ ኸስከመሉ ዝኸለል እንተ ኹይን ሓትትኩም ንሱ ድማ ተጸሊሉ ጠመቶ እነ ድማ “ኣረገዶ ይመስለካ?” ኢሊ ሓትትኩም። ሓገዝ ምሃብ ለሚደ እየ ኢራን ኩሉ ሳዕ ንኣረጋውያን ሓገዝ እንህበሉ እኳ እንተ ኹንና ኣብዚ ግና ገሊጾም ብዕድመ ዝደፍኡ ሰባት ዘለዉ እዩ ዚመስል እምብዛ ምትእምማን ይሓድረካ። ብእግርም ኪኸዱ ዘይክለሉ ኹይኑ እዩ ዚሰምዓኒ፤ ገሊጹም ግና ተግዊቶም፤ ተቐቢሎምዎ እዮም ሓገዝ።

ባር ቸኮላታ

ኣብ ቅድሚ እቲ ድኳን ሓደ ምጭውቲ ቁልግ ረኣኹ እሞ ቸኮላታ ዓደግክዎ ኣዲኡ ግን ጐቲታቶ ኸደት ካባይ ርሒቐካ። ኣብ ኢራን ምጭው ቁልግ እንተ ርኢኻ እሞ ክትህቦ እንተ ደሊኻ ከም ቸኮላታ። ኣብ ስለብኻን ደውያን ሰባት ኣዝዮም ጥንቁቓት ዝኸውኑ ይመስለኒ ንዓናት።

ኣብ ስለብኻን ደውያን ሰባት ብዚምልከት ጥንቁቓት ኪኹኑ ይኸለሉ እዮም። ህዝቢ ኣልቶ ይፈትውዎ ሓገዝ እኳ እንተ ተገብረ ሓድሓደ ግዜ ግና ሰባት ኪውሰድ ዘይብሉ ሓገዝ ኪቐበሉ ኣይደልዩን ይኹኑ ብብሕተይ ግን ክኣ ከም ባህላዊ ፍልልይ ኢዩ። ካራሚላ ምሃብ እውን ኣብዚ አተራልየ ኣይኮሙን ምስ ዘይትፈልጦም ቁልዑ ምትርራብ ከም ጥርጣረ ጌርካ ኺርእ ይከኣል እዩ። ወለዲ ይምህሩ ደቆም ኣብ ዘይፈልጥዎም ሰባት ምቁር ምግብ ኸይወስዱ።

መናበዬ አረጋውያን አየድልን እዩ

ብዕድመ ንዝደፍኡ ሰባት ኣብ ኣረገውቲ ሰባት ምግባር ኣገዩ ዜሕፍር እዩ። ምናልባት 2 ኣረገውቲ ሰባት ይህልዉ ይኹኑ ንወለድኻ ምክንኻን ኩበሪ ስለ ዝኹኑ ኣብ ብምልኡታ ጋዛ ዚርከብ ኣባይቲ ኣሎ። ሰባት ወለዶም ምስ ኣረጉ መን ከም ዚከናኸኖም ተቓለስ። ኣዕብዮምኻ ይሓልዩልካ። ሕጂ ኸትከናኸኖም ተራኻ እዩ ። እቶም ንወለዶም ዝኣረጉ ህዝቢ ሰባት ኣብ ቤቶም ከምዚ ዚገብሩ መዳምድቶም ንወለዶም ስለ ዘይፈትዎምን ከይፈትውዎም ስለ ዚፈርሁን እዮም ስድራቤቶም እኳ እንተ ሰኣኑ ኣብ ምሉእ ህይወቶም ኪሓፍሩ እዮም ።

ንሰባት ምሕጋዝ

ኣብ ኣውሮጳ ብዙሓት ግዳም ሓደር ሰባት ከም ዘለዉ ኣብ ስለብኻይ ወን ከምኡ ከምዘሎ ኣስተብሃልኩ ። ክትረኽብ ኣይትኸለልን ኢኻ ኣብ ፍልስፕሊም ዚነበሩ ግዳም ሓደር ሰባት ። ማሕበር ከምዚ ክኸውን ኣይፈቅድን ኢዩ ። ሓደ ሰብ እንተ ኣልይዎ ኣብ ፊስቡክ ወይ ገሊኦም ጋዜጠኛታት ኣብ ጋዜጣ የቐምጥዎ ። ዋላ እውን ሓደ ሰብ እንተ ኣለዎ ኣብ ቤቶም ጸገም ኪጋጥሞም ከሎ ሰባት ኪሕግዝዎም እዮም ፤ ሓደ ሰብ ባይታ ወይ ናሕሲ ኹዐሪ ይኸለል እዩ ፤ ንስኻ እውን ነቲ ሰብ ክትፈልጦ ኣየድልዩካን ኢዩ ምሉእ ብምሉእ ዓኖት ክኸውን ይኸለል ኢዩ። ሓደ ሰብ ዚድቅሱሉ ቦታ እንተ ዘይብሉ ካልእ ሰብ ናብ ቤቶም ይዕድሞዎ ወይ ኣብ ድሕረት ቀጽሮም ድንኳን ይተኸሎም ።

ዝምድናታት

እቲ ዝገበርናዮ ቃለ-መጠይቓት ኣብ ሓድሽ ሕብረተሰብ ዝላ ርእስና ምእታው ዘለዎ ጸገማት የካፍለና ነበረ። ስለብኻይ ወን ቊጥጥን ውልቀ-ሰባትን ርክብ ምምስራቕ ቀሊልን ከም ዘይኩኑ ጌርካ ተገሊጹ ኣሎ፤ እንተኹን ግን ኹሉ ሳዕ ከምኡ ኣይኩንን ስለዚ ምስቲ እትነበረሉ ቦታ ገለ ነገር ክትገብር የድልዩካ ይኸውን። ሓደ ብዛዕባ እቶም ንመጀመርታ ጊዜ ናብ ፕቱጃን ድሕሪኡን ዝመጹ ቃለ-መጠይቓትና ሉብልያና “ዜስሕቕ እኳ እንተ ኹኑ ከም ሓደ ካብ ዮርዳኖስ ወዳእተኛ ስለ ዝነበርኩ ኣብ መንጎ ስታጀርስካን ሉብልያናን ዝነበረ ፍልልይ ብኡንብኡ ተሰምዓኒ ። ይመስለኒ ካብ ፕቱጃ ዝመጹ ሰባት ብባህሎም ምስቶም ኣብ ዮርዳኖስ ዝነበሩ ሰባት ይቀራረቡ እዮም እነ ድማ ዋላ ሓንቲ ጸገም ኣይነበረንን ምስ ሰባት ምርኹብ።” ሓደ ኹብቶም ቃለ - መጠይቓትና ግን ከምዚ በለ - “ንምርካቡ ኣገዩ ኸቢድ ኢዩ ምስ ሰባት ኣራኹብ ። ሓድሓደ ጊዜ ዋላ ሓደ ሰብ ኣብ ጥቓይ ኮፍ ስለ ዘይብለኒ ሕማም ዘሎኒ ኹይኑ ይስምዓኒ ኣብ ኣውቶቡስ ወይ ኣብ መናፈሻ ። ዓሚ ኣብ ሓድሽ ዓመት ኣብ እተገነበረ ኣኼባ ስለ ዝነበርኩ ዋላ ሓደ ኸም ዘይከውን ኹይኑ ተሰምዓኒ ኣብ ጥቓይ ደው በሉ። “ ኣብ ገሊኡ ባህልታት ኣቋረጽካ ምዝርራብ ልሙድ እዩ ኣብ ስለብኻይ ዘይትፈልጦም ሰባት ወይ ኣብ መናፈሻ ንሓደ ሰብ ክትርእዮ ደው ክትብልን ክተዕልልን ከሎኻ መብዛሕትኡ ጊዜ ከምኡ ኣይኩንን ኪኸውን ይኸለል እዩ ። ገሊኡቶም ስጉምቲ ንኺወስዱ ዝደረኹም ካልኣት ሰባት ተቐባልንት ኣይረኽቡዎምን እዮም ልክዕ ከም ሓንቲ ኹብቶም ቃለ-መጠይቓትና ዝገበረትላ ሰበይቲ ቑጽሮ ዘለዋ ንእሽቶ ወረቆት ዝቐደደት “መታለሊ ክኸውን ኣይደልን እየ። ክትረኽቡኒ እንተ ደሊኹም ክትረኽቡኒ ትኸለሉ ኢኹም።” ኣብ ካልእ መዳያት ገሊኦም ሰባት ኣመና ስለ ዚሓፍሩ ወይ ስለ ዚሓንኩ ምስ ኣንጻር ጽታ ርክብ ምምስራቕ የጸግሞም እዩ ከምቲ ሓደ ቃለ-መጠይቕ ዝበሎ ቅድሚ ሕጂ ንኣዴታትናን ኣሓትናን ጥራይ ኢና ተዛሪብናየን።”

ኢድ ምሕጋዝ

ስለብኻይ ወን ሓገዝ ይፈትዉ ኢዮም ሓገዝ እንተድኣ ኣድልዩካ ኸኣ መብዛሕትኡ ጊዜ ክትቅበሎ ኢኻ ። ግናኻ ድሕሪኡ እቲ ሰብ ኣብ ሓደ ነገር ኪሕግዝካ እዩ ። ርክብካ የቋርጽ ። ገለ ኹብኡ ነበረኒ ነዚ ንምርድኡ ዚጸግም እዩ ። እዚ ሓገዝ እዚ ናብ ሓድሽ ርክብ ወይ ዕርክነት ዚመርሖ ኹይኑ ተሰምዓኒ፤ ስለዚ ምስቲ ሰብ ምዕላል ቀጸልኩ ፤ ግናኻ ኪሕግዙንን ኪሕግዞምን ከም ዚደልዩ ንጽር እዩ ነይሩ ምስ መዓልቶም ቀጸሉ ።

ናይ ባህሊ ስምባድ

ኣብታ ኣብ ስለባብን ዘሕለፋኩዎ ። ተጋግዮ ኔረ... ካልእይቲ መዓልቲ ናብ ካፊ ከድኩቡን ኪሰቲ ኣዚዞ ። ገሊጾም ብሃውረ ናብ መላደይ መጺኦም ኪዘራርቡኒ ጀመሩ መስተ ዓዲጎም ናብ ሕርሻኦም ዓደሙኒ ምሳሕ ድራር ሕሉፍ ሓሊፎም እውን ማኪና ሃቡኒ ኣብ ቤት ። ድሕሪ ሓደ ሰሙን ካብቲ ማሕበር ዝመጹ ሰባት ተመሊሶም ኩሉ ሰብ ነቲ ማሕበር ከም ዝፈልጦ ምስ ረኣዩ ተገረሙ ካብ ዮርዳኖስ ዝመጹ ሰበይቲ።

ጎረቤታዊ ዝምድና ዳርጋ ዘይኮነ

ምስ ጎረባብትና ርክብ ዘይምግባር የጽግመኒ እዩ ። ኣብ ቪንዝዊላ መዓስ ሓደ ሰብ ሰላም ንምባል ናብ ቤቱ ይኸይድ እሞ ኣፋለጦ ቡን ይሰቲ ኣብ መውዳእታኡ ኸኣ ኣዕሩኽ ይኸውኑ ። ንኣማተይ ኩሉ ሳዕ ከምኡ እብላ እየ ሃንደበታዊ ኩነታት ኪጋጥመካ ኸሎ ኣዕሩኽካ ኺሕግዡኻ ይኸእሉ እዮም፤ መንከ እዩ ዚቐርበካ ጎረባብትኻ ዶ ? ምስ ጎረቤተይ ጽቡቕ ርክብ ከምስርት እጽዕር ኣለኹ ኩሉ ሳዕ ድማ እወስዶ ኣለኹ ሳዱን ኪሺን መዓርን የምጽኣልናን ንኣድሕድና ንቀራረብ ኣለዎና።

ትርኢት ኣይትግጠም

ሓደ ኹብቲ ብዛዕባ ስለባብን ዘተግዘብኩም ኣገዳሲ ርእይቶ ፍልይ ምባል ዘየማስወሎ ምጃኦ እዩ እቶም ህዝቢ ኣገዮም ብዙሓት እዮም ። ብፍላይ ምስ መዛኑኻ ኸትከውን ከለኻ ። ሓሳብካ ኸትገልጽ እንተ ፈቲንካ ዓው ዝበለ ድምጺ ወይ ንመደባትካ ብቐጥታ ኸትደፍኦ ፈትን። ልክዕ ከምቲ ኣብ ፕሮጀክት ቤት ትምህርቲ ኸዓዩ ኸለኹ ንኸልኦት ተመሃሮ ኸም እተጋገዩ ኸትነግሮም ከለኻ ዲፕሎማሲያዊ ኸትከውን ከም ዘለኩ ኣስተብሃልኩ። ከም ጽቕጢ ጌርካ ምእንቲ ኸይርእ ኣረኣለይ ሰባትን

ብዙሕ ጊዜ ኸትሓትት ኣለዎካ። እሓስብ እየ ብዙሓት ሃገራት ኣዕራብ ካልኦት እንታይ ከም ዚሓስቡ እንተ ሓቲትካዮም ንስኻ ኸም ዘይትሓስብ ኩይኦ ኺስምዐን እዩ ብዛዕባ እንታይ ትዛረብ ከም ዘለኻ ወይ እንታይ ትገብር ከም ዘለኻ ፍለጥ ። ንስኻ ኸኢላ ኢኻ ንስኻ እውን እንታይ ክንገብርን እንታይ ክንሓስብን ከም ዘለዎና ኺነግረና እዩ ።

መካኒክ

ሓደ እዋን መሓዘይ ሓንቲ ሰበይቲ ዝኸውነት መካኒክ ረኣየት ። ኣዝዩ ተገረመ እንተኹን ግን ንሱ እውን ኣድነቓ ። ብሓቂ ኺዘራርብ ይደሊ እንኳ እንተ ነበረ ብኸመይ ከም ዚዛረብ ኣይፈልጥን እዩ ነይሩ፤ ኣመና ስለ ዝፈርህ ቫሂን ማይን ጥራይ እዩ ኣምጺኡላ እንታይ ከም እትብል ግን ኣይፈልጥን ። ገለ ኹብ ኣዕሩኽይ (ካብ ፍልስጥኤምን ሶርያን) ዓል ኣንስተይቲ መራሕ ታክሲ ወይ መራሕ ማኪና ርኢና ኣይንፈልጥን ኢና! ኣብ ፈለማ በዚ ሰምቢዶም ድማ “ስራሕ” በሉኒ። ድሕሪ እተወሰነ ጊዜ ግና ሓደ ነገር ምጃኦ ፈለጡ ንቡር ስለ ዝነበረ ተቐቢልዎ እዩ ። ብፍላይ ኣብ መጀመርታ ግን ገሊኦቶም ምዝርራብ የጽግሞም ነበረ ኣንስቲ ናብዚ ቐድሞ ምምጻእን ምስ ኣዲታቶምን ኣሓተንን ጥራይ እየን ዚዘራረብ ።

ጋለንስተይቲ መምህር

ቋንቋ ስለባብን ንኸንመሃር ኣብ ሴን ሽቲፓር ኣብ ዝነበርናሉ እዋን ገሊጾም ሰባት ኪጥምቱ ኸለዉ ረኣኹ ኣብመምህሩ ግቡእ ኣይኩነን ድሕሪ እቲ እንዛረበሉ ዝነበርና ኸፍሊ ኸኣ “ኦ እዚ “ሰበይቲ”። ንሕና እውን ኣብ ስለባብን ተመሳሳሊ ጊዜ ኢና ኣሕሊፍና ካብ ሓደ እዋን ኢና መጺእና ሃገርን ንሕናን ሓደ ዓይነት ቋንቋ ኢና እንዛረብ ። ዓል ኣንስተይቲ መምህር ምርኣየይ ንቡርን ምርኣይን ኢዩ እተወሰነ ኣኩዳድናኣ ንቡር እንኳ እንተ ኹን ንገሊኦቶም ግና ኣመና እዩ ዜሰምብዶም።

ሓጺር ጎናን ቁምግን

ክልተ ንኣሻቱ ኣዕሩኽ ነበሩኒ ። ንመጀመርታ ጊዜኦም እዮም ካብ ሃገሮም ወጺኦም ። እዋን ሓጋይ እዩ ነይሩ ነተን ሓጺር ክዳንን ስረትን እተኸድና ኣዋልድ ምጥማት እውን ኪቋርጹ። ኩሉ ጊዜ ሓንቲ ዓል ብእግሮም ኪኸዱ ኸለዉ ርእሶም ግልጽ ኢሎም “እወ ነዚ ርኢኻዮ? ” ኣብ መጀመርታ ቐሩብ ዘስሕቐ ኩይኦ ተሰምዓኒ ድሕሪ እተወሰነ ጊዜ ግን ኣበሳጭወኒ። ሓደ ኸባታቶም ኣለዎ ሕጂ

ሓንቲ ዓርኪ እን ለንተ ነበረት ከይፈርህ ንስድራ ቤቱ ኸይነግሮም ሓተተኒ ። ኪገብርዎ ይኸእሉ እዮም ዓርኩ ትርጉሙ ኣካዳዲናኡ ሕሉፍ ሓሊፉ እውን ቅድሚ መርዓ ዶታዊ ርክብ ኪፍጽሙ ኸም ዚኸእሉ ፍረድ፣እዚ ኸኣ ንገሊኦም ሰባት ተቐባልነት የብሉን ።

ዝሰርሓ ደቂ ኣንስቲዮ

ኩባ ዓቃባውያን ስድራ ቤት እየ መጺኡ ። ስለዚ ኣብ ስድራ ቤት ኣበይ ተሓታቲ እየ ኣይይን ሓብተይን እንታይ ከም ዚገብሩን ኣበይ ከም ዚሰርሑን ኪነግሮም ይኸእል እየ ። ኣልቶ ልሙድ እየ ኣንስቲ መምህራን ኣለይቲ ሕሙማት መሻጢት ኩይነን ይጻይ ... ምስ ሰብኡት ምዕያይ ልሙድ እየ። ሓብተይ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ትመሃር ኣላ ፣ ድሕረኡ ስራሕ ክትጅምር እያ ፣ ኣበይ ግና ከምኡ ኣይገብርን እየ ኣብ ስራሕ ሰብኡት እንተ ኣልይዎም ክትሰርሑ ፍቐደላ ። ስለዚ ገሊኦም ዓቃባውያን ምስ ዝኸኡ ስድራ ቤታት ናብ ስለባብን ይመጽ ኣይታት ኣዋልድ ይሰርሓ ሕሉፍ ሓሊፈ. እውን ይጻይ እየንናብ ቤት ጽሕፈት ሽቐለት ኣልቦነት ምልላሽ ኪሰርሑ ስለ ዘይደልዩ ዘይኩነስ ምኽንያቱ ምስ ሰብኡት ኣብ ሓይ ኸባቢ ኺሰርሑ ኣይደልዩን እየም። ብዛዕባ ገሊኦን ስድራ ቤታት ሰሚዐ ነይረ በዚ ምኽንያት እዚ ኹባ ሰርዖ ኹባ ስለባብን ወጸ ። እዚ ግና ኩባ ሓንቲ ስድራ ቤት ኣዝዩ ለተፈልየ እየ ካልእ ።

ሻሂን ፓስታን

ንግሆ ንዓርከይ ሻሂ ኸትሰቲ ኸሓታ ኸለኹ ንሳ “ባዕልኻ ግበር” በለትኒ ። ኣነ እውን ፓስታ ጥራይ ስለ እትሰርሕ ምግቢ ኸተዳልወልና ጀመረት ። ኣብ ሰርዖ ኣንስቲ ይከናኸና እቶም ሰብኡት ኪሰርሑን ገንዘባዊ ደሞዝ ኪማልኡን ከለዉ ስድራ ቤት ። ኣብ ስለባብን ግን ዘይከኣል ምዃኑ ኣስተባባልኩ ብሓንቲ ደሞዝ ምእንቲ ኸነበር ሰብኡትን ኣንስትን ስለምንታይ ኪሰርሑ ኸም ዘለዎም ተረዲኡኒ እየ። ካልእ እውን ኣሎ ብዙሓት ንጽል ኣይታት ንደቀን ንምድጋፍ ኪጻይ ኣለወን ። ንሓድሕድና ንከባበር እን ለንተ ኹንና ነፍሲ ወከፍ ጽታ ግይ ኣለዎ ። መብዛሕትኡ ግዜ ምስተን ኣብ ስለባብን ዝነበራ ኣንስቲ ዝራኽብ ዝነበርኩ ይመስለኒ ኩባ ሰብ ንላዕሊ ኸፉት እየ ዝሓየለ ባህርይ ድማ ኣለዎ ፣ ስለዚ ኸኣ እየ ዝያዳ ዝረኣኹ ኣብ ዝለዓለ ደረጃ ዚርከባ ኣንስቲ ። ሰብኡት ኣብ ጐድኒ ጐድኒ ነበሩ ።

ብሎንድ ዋዛ

ፓትርያርክን ዶታዊ ርክብን ስለ ዘስፋሕፍሐ ኣብ ሃገራት ዓረብኛ ብዙሕ እየ ዘሎ። ግናኸ ብሓንቲ ርእየያ ኣብ ስለባብን ብፍላይ ከኣ ኣብ ስታጀርስካ ለተፈልየ መገዲ እየ ዘሎ ። ገሊኦም ሰብኡት ብዙሕ እየም ዚረኽቡ ነይሮም ዘይግቡእን ዶታዊ ስምዒት ዘለዓዕልን ዋዛታት ብፍላይ ከኣ ሰማያዊ ዋዛታት ። ሓድሓደ ግዜ እውን ነዚ ኣስተባባልኩ እየ ለተን ኣንስቲ ኣብኡ ኣብ ዝነበራሉ እዋን ክፍሊ እቲ ዝርርብ ኣይኩናስ ኣርእስቲ እየን ነይረን ምስ ገሊኦም ሰብኡት ብዛዕባ ኸፍሊ ኣካላቶም ብግህዶ ሓሳብ ኪህቡ ኸለዉ ድሕረ ለተን ኣንስቲ ግና እቶም ሰብኡት ብዛዕባ ፖለቲካ ኺዘራረቡ ጀመሩ ። ናብ ዶታ ዚመርሑ መገዲ ንኸንደይ ዚኣክል ግዜ ምዃኑ ንኸግንዘብ ደረኸኒ ማዕርነት ብሓደ እየ ።

ሓዊ

ኣብ ስለባብን ደቂ ኣንስትዮ ንሰብኡት ኪሓትታ ኸለዋ ረኣኹ ። እዚ ኣዝዩ ዓብይ ይመስለኒ ብዙሕ ሓዊ ። ኣብ ኮንጎ ነዚ ፈጹምካ ኣይትርእየን ኢኹ ለተን ኣንስቲ ናይ መጀመርታ ስጉምቲ ምውጻእን ጽሑል እዩ ። ኣንስቲ ኣመና ሓፋራት ሰብኡት ከኣ ዝያዳ ስለ ዝኸኡ እቲ ሰብኣይ ቀዳማይ ስጉምቲ ኺወስድ ኣለዎ ዓብላሊ ።

ዝምድና ምስ ወላዲ

ምስ ስለባብን ተመርዕየ እየ ። ከምርዖ ቅድሚ ምውሳኔ መጀመርታ ዝሓሰበክዎ ነገር ክሓትተኒ እዩ ነይሩ ወለዲ ብዛዕባ ርእይቶኦምን ብዛዕባኡ እንታይ ኣረኣእያ ኸም ዘለዎምን ይፈልጡ እየም ። ብቪድዮ ኺድውለሉ ሓተትክዎ ኣይይን ኣበይን ። ንመገላግልተይ እውን ንወለዱ ብዛዕባ ርእይቶኦም ኪሓትቶም ለንተ ኹይኑ ሓተትክዎም ናይ መወዳእታ ውሳኔ ቅድሚ ምግባርና ። መገላግልተይ ግና “ ወለደይ ኪፈልጡ እውን ኣየድልዮምን እየ ፣ ድሕረ መርዓና ኸንነግሮም ኢና።” ምኽሮምን ሕቶታቶምን ርእይቶኦምን ኣዝዩ ብዙሕ እየ ንዓይ ኣገዳሲ እየ ። ብዛዕባ እቲ ኣብ ህይወተይ ዝገብር ምርጫታት ምስ ወለደይ ከመያየጥ ኣይደልን እየ ደረት ምግባር ወይ ከም ዝምርኩስ ይገብረኒ ። ንሳቶም ማናቱ ነፍሱይ መዕቁብተይ ሓድሓደ ግዜ ምስትንታን የድልየኒ እየ ። እዚ ኸኣ ናጽነት ይህበኒ እየ ። ንገሊኦም ኣውሮጳውያን ነዚ ኣስተባባልኩ እዚ ርክብ እዚ ንመዛኑኻ ኸም ዚምርኩስ ጌርካ እየ ዚርእ ። ወለደይ እንታይ ክገብር ከም ዘሎኒ ወይ እንታይ ክገብር ከም ዘሎኒ ኣይነገሩንን እንታይ ክገብር ከም ዘይብለይ ግናኸ ኸምቶም መንፈሳዊ ሕቶታት ዚህቡኒ ኣሰልጠንቲ እየም ፣ ኣነ ኸኣ ረኺበዮ

ኣብ ስለባብን ዶታ ሰበይቲ ናይ መጀመርታ ስጉምቲ ምውራዳ (ከምኡ) ስግንጢር ኣይኩነን ። ሓድሓደ ግዜ ሕሉፍ ሓሊፍካ እውን ሰብኡት ኣመና ኸም ዘይንቀሳቅሱ ይዋዘዩ እየም ። ብዛዕባ እዚ ኸንመያየጥ ከለና እቶም ነቲ ቅለ-መጠይቕ ዚመርሓ ዝነበሩ ኣባላት ሊታ ጉጅላን #39 ኣይታትን ከም ዚፍንፍኑ ኣብ መደምደምታ በጽሖ ንኣበታቶም ኣሳብ ኣቅረቡሎም ።

እየ በይነይ መልሲ እሁብ እየ፣ ካብ እተፈላለየ ባህልታት ንዚመጹ ብዙሓት ሰባት ከኣ እዚ ይመስለኒ ርክብ ካብ ንእስነቶም ኣትሒቲ እዩ ዚጅምር ምስ ግዜ ድማ ኣይቅየርን እዩ ። ባህሊ እተፈላለየ ንውዲ እዩ ፣ኣብ ውሽጢ ሓንቲ ሃገር ወይ ማሕበረሰብ ባህላዊ ፍልልያት ኣሎ ።

ስም ኣቦ

ኣቦታት ስለቑሽን ፍልይ ዝበለ ስማት ዘለዎም ይመስለኒ ነበረ ። ነቲ ሓሳብ ንኸግንዘብ ግዜ ወሲዱለይ እዩ ስም ስለቑሽን ይ ። ኣብ ኤርትራስ ፓርቶኒም ኣሎና እዚ ማለት ከኣ ስም ካ ናትካ ኢዩ ስም ኣቦ። ስለዚ ብምልኦታ ኦታ ስድራ ቤት ሕደ ስም ዘለዎስለምንታይ ምዃና የደናግረኒ ነበረ ።ፈጹሙ እተፈልየ እዩ ። ንኣብነት እንተ ኣልዩኒ ሰበይተይ ንሰበይተይ እውን ከይተረፈ ውሉዓት እንተ ወሊደደ ስም እተፈልየ ኪኸውን እዩ ካብ ስም ደቃ።

ንደቂተባዕቲዮ ምስዓም

ምስ ወደይ ኣብ ኣውቶቡስ እየ ነይረ ። 2 ሰብኡት ኣብ ከናፍሮም ኪሰዕሙ ኸለዉ ርእና ኢና ንሱ ድማ ዓው ኢሉ ሓተተኒ “ማማ እዚ እንታይ እዩ?” እዚ ኣብ ስለቑሽን ዓቡር ምዃኑ ኸምኡውን ንሱ ምዃኑ ነገርከዎ ከትቅበሎ ኣሎከ ። ብዛዕባ ግብረ ሰዶም ባዕለይ እፈልጥ ነይረ ከም ዘሎ እፈልጥ ነይረ እየ ፣ ከምኡ ምዃኑ እውን እፈልጥ ነይረ እየ ኣብ ኣውሮጳ ተቐባልነት እኳ እንተ ረኽብኩ ሰምበድኩ ርእስኻ ግለጽ ። እዚ ኸኣ ብዛዕባ እተፈላለየ ዶታዊ ነገራት ንኸመሃር ደረኸኒ ።

ፍርሒ ኣብ ሕቡራት ሃገራት

ንኣደ ስለቑሽንዊ ሰብኣይ ብዛዕባ ግብረ ሰዶም እየ ዝዛረብ ነይረ ። ንሱ ኸኣ “እዞም ሰባት እዚኣቶም ኪኹኑ ኣለዎም እምነቶም ዝቐየሩ፣ ገለ ዓይነት ሕክምና የድልዮም ኢዩ።” እዚ ንዓይ ኣሰምቢዱኒ እዩ ጀርዓን እዚ ኣውሮጳ ኢዩ ኢላ ሓሰብኩ ኮሎ ነገር ደሓን ኢዩ ኮሎ ነገር ተፈቐዱለይ ግብረ - ሰዶም ኣይፍቀድን ኢዩ ከምኡውን ካብ ኣደ ዜጋ ሕብረት ሱባቲት ከምዚ ዝኣመሰለ መግለጺ ምርእየይ ብኣቂ ዘሰንብድ ኢዩ ነይሩ። ሕሉፍ ሓሊፉ እውን ዘሰምበደኒ ነገር ልዕሊ ኹሉ ድማ ብዛዕባ ሕደ ዶታዊ መርዓ እተገብረ እዩ ነይሩ ሰባት ድማ ተቓወምዎ ።

ክልቢ ኣብ መርዓ

ካብ ካመሩን ዝመጽ መሓዛይ ምስ ሓንቲ ስለቑሽኒያዊት ሰበይቲ ተመርዓወ ፣ ንሓቶም እውን እንተ ኹኑ ምይይጥ ዝበሩ ክልቢ ኣብ መርዓኦም ከካፈል ይኸእል ነይሩ ኢዩ ። እተን ኣንስቲ ኦቲ ኸልቢ ኣብ መርዓ ኪኸውን ደለዩ ፣ ኣነ ግና ዓርኩ ግን ኣይቅበሎን እዩ በለ ። ኣብ መወዳእታ ተለማለሙ እሞ ነቲ ኸልቢ ናብቲ ፓርቲ ኺመጽእ ፈቐዱሉ እንተኹነ ግን ኣይፈቐዱሉን መርዓ ። ኣብ ኮንጎ ነቶም ዝፈትዉና እንሰባታት እውን ነፍቅሮም ኢና ሕሉፍ ሓሊፍና እውን ላምና ንቐብር ኢና ስለቑሽን ግን ከትከውን ትኸእል ኢያ ሕሉፍ እዚ እዩ ።

ኣሽሽ ኣሎካዶ ?

ኣደ እዋን ኣብ ደገ ኸለኹ ክልተ ንኣሽቱ ኣዋልድ ትሕቲ ዕድመ ዝኹና ይመስለኒ ናባይ መጺእን ገለ ኣሽሽ እንተ ኣልዩኒ ሓተተኒ ። ሰምቢደ ድማ “ከም ሽያጢ ድዩ ዝመስል ? ንስኻ?” ድሕረኡ ኣብ ነፍሲ ወከፍ 5 ደቂቕ ይዘልሉኒ ነበሩ ። መንእሰያት እውን ከምኡ ኺህልዎም ይኸእል እዩ ኣብዚ ብዙሕ ናጽነት ስለ ዘሎ ክቐበሎ የጸግመኒ እዩ። ቀልጢፎም እየም ዚጽለሉ። እዚ ሓቂ እዚ ኣሽሽ ክትወስድ ሓተቱኒ ቀሩብ ንዕቀት ተሰምዓኒ ዘለሊ ምእታወይ ከኣ ጽቡቕ ከም ዚሰምዓኒ ዝበረ ይኸብደኒ ። ኣብ ፍልስፋት እም መንእሰያት እውን ጽሉላት ኢዮም እንተኹነ ግን ክሳብ ከንድቲ ኣይጽለሉን ኢዮም ብፍላይ ከኣ ኣዋልድ ኣይኹና ።

ምድንጓይ

ምስቶም ካብ ካልእ ባህሊ ዝመጹ ሰባት ከዓይ ኸለኹ ወትሩ ደንጉዮም ኪመላለሱ ኸለዉ ተመኪረ እየ ። እዚ ኣዝዩ ዘሕርቕን ዘበሰፍን እዩ ። ኣብ መጀመርታ ኣኹብሮት ዘይብለይ ኹይኑ ተሰምዓኒ ። ኣደ ነገር ከም ዝነበረና ትዝ ይብለኒ ካብ ሰርያ ዝመጽ ሰብኣይ ዓረብኛ ይምህረና ነበረ ዓርጋ ኹሉ ሳዕ ድማ ደንጓይ ነበረ ኣነ ድማ ስለቑሽን ደምህር ነበርኩ ንኣደ ኹብ ኤርትራ ዝመጽ ሰብኣይ ኣብ መጀመርታ ኸኣ እንተ ወሓደ ን15 ደቂቕ ኮሎ ሳዕ ይድንጉ ነበረ ብዙሕ ንኣደ ኹብ ኢራን ዝመጽ ሰብኣይ ንስለቑሽን ደምህር ነበርኩ ኮሎ ሳዕ ክድውለሉ ኸለኹ ኸኣ “ኣብ ቤተይ እየ ዘለኹ ኮፍ ኢለ” ። እቲ ዝኸፍኣ ነገር ሰባት ኣቐዲሞም ደዊሎም ይቐረታ ተሓቲቶም ዝደንጉናሉ ምኽንያት ። ንዕቀት ወይ ንብሕታዊ ጉዳይ ከም ዘይኹነ ቡባቕሩብ ተገንዝብኩ ። ኣደ ነገር ጥራይ እዩ ዘሎና ኣብ ሰዓቱ ምዃን እንታይ ማለት ምዃኑ እተፈላለየ መረዳኦታ እዩ ዘሎ ። ድሕረ እተወሰነ ግዜ ኸኣ ኮሎ ሰብ ኣብ ሰዓቱ ምዃን ለሚደዮ ።

መንእሰያት ኣብ ዝነበርናሉ እዋን ዋላ እውን ብስራሕ ትሓዛት እንተ ነበርና ትልረን ንፈቱ ነበርና ክለ። ኹይኑ ግና ናብ ከቡባ ለይታዊ ትልረን ንምብጻሕ ካብ ከተማ ናብ ከተማ ኸንከይድ ነበረና ። ኣብ ኣደ ፈረህና ነበርና ኣቶም ወተሃደራት እንተ ሓይምና ናብ ቤት ማእሰርቲ ኸንኣቱ ወይ ብዙሕ ገንዘብ ክንከፍል ንኸእል እኳ እንተ ነበርና መንእሰያት ኢና ኔርና ንንፋስ ከኣ መጠንቀቕታ ሃብ። ከንሰግሮ ዘይንኸእል መፈተሺ ንቐጣታት ስለ ዝነበረ ክንሰግር ቅያር ከዓውንቲ ዘለዎ ጭቃ ዝመልኦ ኹድኹድታት ስለ ዝነበረና ነቲ ረሳሕን ጭቃ ዝመልኦን ከዓውንታት ኣቐዲምና ኸንቅይሮ ንኸእል ነበርና ናብ ኣባትር ምእታው ። ኣደ-ኣደ ግዜ ኸኣ ልዕሊ ትሽግተ ሚተር መንደቕ ሓሊፍና እስራኤላውያን እንተ ኹድኹም ሰፊዊት መጽ ክንዘልል ነበረና ። ሓደጃት ኣዕሩኽ ኣኣጋሮም ሰበሮም ኹላትና ‘ኦ እመስግኤም!’ ድሕረኡ ሰላሕ ኢልና ናብ ሆስፒታል ክንወስዶም ነበረና ።

ሆዝቢ ስለቸንያ ኣብ ሰዓቶም ምምልላሱ ብፍላይ ኣብ ወግንዊ ኢጋጣሚታት ኣዝዩ ኣገዳሲ ኢዩ። እንተኾይኑ ኣደ ሰብ ደንጉዩ ስለ ዘሎ ኣኹባሮት ከም ዘይብልካ ጊርካ እዩ ዚርእኝ ኩባ ደንጉዩ ኣቑዲምካ ምኽድ እውን ይሓይሽ ንኛ ደቂቕ ዚኸውን እንተ ኹይኑ። ስለቸንያውያን ንግዚ ኸም ክቡር ገደሮም ስለ ዚርእይዎ ኣደ ሰብ ምስ ደንጉዩ ማለት እዩ እቲ ኸልእ ድማ ንኸንቱ ግዚ መደበ ። ደንጉዩኻ እንተ ኹይኑ ንዝረኹብኩዮ ኢጋጣሚ ኸተጥፍኦ ትኸእል ኢኻ ምናልባት ንሰባት ከም ዚሓርቁን ከም ዚንዕቁን ይገብሮም ይኸውን። ርግጽ እዩ ወትሩ ኣደ ነገር ኣሎ ምናልባት ኣደ ነገር እንተ ኢጋጣሚውካ ኣብ ሰዓቱ ኸትበጽሖ ኣይትኸእልን ትኸውን ። ኣብዚ መዳይ እዚ ምስ ፈታዊኻ ትራኹብ እኳ እንተ ኣለኻ ወትሩ ነቲ እትረኽቦ ዘለኻ ሰብ ክትነግሮ ኣለኩ።

አካይዳ ሓበሻ

ኣብ ቤት ፍርዲ ቛጽጾ እንተ ኣልዩኒ ወይ ዓብዪ ጉዳይ እንተ ኣልዩኒ ኣብ ሰዓተይ ክኸውን እየ። ምስ ኣዕሩኸይ ን1 ወይ 2 ሰዓት ደንጉዩ ኸጽንሖ እኸእል እየ ። እዚ ንዓና ንቡር እዩ ዋላ ኣደ እውን ኣየማርርን እዩ ። ሰባት ደንጉዩኻ እንተ ኹይኑ ኣይቅየሙን እየም። መብዛሕትኦ ግዜ ሓደ ሰብ ደንጉዩ ናባና ምስ ዚድይብ ምስ ኣዕሩኸና ኢና እንራኹብ ይስሕቁ እሞ “እዚ መገዲ ሓበሻ እዩ” በሉ። ኹሉ ሰብ ከም ዚድንጉ ትፈልጥ ኢኻ፤ ስለዚ ዳሕራይ እውን ። ሓድሓደ ግዜ ኣዕሩኸይ ክመጽእ እንተ ይልዮም 3-4 ሳዕ ይድውሉ ኣብ ካልእ ቦታ። እዚ ግን ንዓና ንቡር እዩ ።

ቆጽራ ሓኪም

ኣብ ስለቸንያ ቁጽራ ኸይሓዝኩ ናብ ብሕታዊ ሓኪመይ ክድኩ። ምስ ክድኩ፤ ኣብኡ ኸኣ “ቁጽራዶ ኣለኩካ?” ኢላ ሓተተትኒ ። ኣነ ግን ከምኡ ኣይገበርኩን እታ ኣላዪት ሕመማት እውን ሕጉስቲ ብዛዕባ እዚ ። ኣብ ኤርትራ ቛጽጾ ኸይገበርካ ናብ ሓኪም ትኸይድ ።

ስምምዕ ምግባር

ኢሲራስ ኩባ ቤት ጽሕፈት ኸቐለት ኣልበነት ጸውዓኒ ። ሓገዝ ዩድልዮ ነበረ ብዛዕባ ትርጉም ካባይ። ምስታ ሰራሕተኛ ብተሌፎን ክዘራረብ ይለዩኒ ንሳ ግን ብተሌፎን ከም እትጥቀመሉ እሞ #39 ከም ዘይትገብረላ ነገረት። ምስ ክተማይ ንምኽድ ን1 ሰዓት ብማኪና ኸዝወር ነበረኒ ዓርኪ እቲ ምምሕዳራዊ ኣሃዱ 15 ደቂቕ ዝወሰደ ዕዮ (ብድምር ሪጋ ምጽባይ) ከምእውን ብተሌፎን ምተዛዘመ ነይሩ ።

ገንዘብ የለን ምዝዋር የለን

ኣብ ካልእ እዋን ከላ ብእውቶቡስ ክድኩ ። ነታ ጥራይ ዝነበረት ኡርባና ካርድ ንፈለማ ግዜ እየ ተጠቐመላ፤ ኣበይ ከም ዝመልእ እውን ኣይፈልጥን። ነዚ ነቲ መራሕ ማኪና ነገርከም ንሱ ድማ ብተሌፎንይ ገንዘብ ክኸፍል ነገረኒ፤ እንተኹን ግን ኣብ ተሌፎንይ ሞኒታ ዮበለይን። ስለዚ ኩባ እውቶቡስ ክወርድ ነገረኒ፤ እውን ኣይሰምዓንን እዩ ዝኸነ ይኹን ምኽንያት ። ስለቸንያውያን ሰባት ነቲ ሕግታት ኩባ መጠን ንላዕሊ ጠቢቕም ኢዮም ዝስዕቡ ንስኸውን ትኸእል ኢኻ ኣብ ኣብያተ-ምግቢ ወይ ሆቴላት እውን ክይተረፈ ኣይሰምዑኻን ኢዮም እውን ክይተረፈ ይሰምዑኻን ኢዮም

(መብዛሕትኦ ግዜ) ሓደ ነገር ሕጊ እዩ ኪጥወ ኣይክእልን እዩ ። ኣብ ፍልስፋኦም ነዚ ጸገም እዚ ኢኻ እትርእዮ። ክትወስዶ ትኸእል ኢኻ ታክሲ እንተ ዘይብልካ ንገንዘብካ እንተ ዘይብልካ መብዛሕትኦም መራሕቲ ታክሲ ኪነግሩኻ እየም።፤ጽቡቕ እንተ ኹይኑ ክትከፍለኒ ኢኻ ኣብ ዚቐጽል እዋን ።

ዋጋ ዋጋ ኢዩ

ኣብ ከባቢ ሉብልያና ኹባ ዒራቕ ንዝመጽ ጉጅለ የዝወር ነበርኩ ። ክዳውንቲ ሒዝና ናብ ሓንቲ ንእሽቶ ድኳን ክድና ። ናብኡ ቐድሚ ምእታወይ ብዛዕባ ዋጋታት ኪወግዓሉ ኸም ዚደልዩ ነገሩኒ ። ሕሞቕ ምኽኑ ነገርከም እንተኹን ግን ገበርዎ ። እታ ኣብኡ እትሰርሖ ዝነበረት ሰበይቲ እዚ ኸም ዘይኹን ብምዝራብ ኣዝያ ተቈጥዖት ባዛር ።

ስለቸንያ ደድሕሪ ነገር እትስዕብ ሕጊ እዩ ። ኣልቶ ብውልቀ-ሰባት እውን ከነቋርጹ ንደሊ ኢና ኢሎም ይጽውዕዎ ። ኣብ መዓልታዊ ናብሪ ምምድያጥ ኩነ “ምኸሪ” ብቐሊሉ ኣይግበርን ኢዩ ከምኡ እውን ኣይኹንን ኣኸበርካ እዩ ዚርእዮ ። ሰባት እዚ ሕግታት እዚ ንኹሉ ሰብ ከም ዚምልከቶ እየም ዚለምቱ ፤ እዚ ኸኣ ሕደ ዋጋታትን ሕደ ጥቕምን እውን የጠቓልል ። ስለዚ ሰባት ምስ ረኣዩ ይሓርቁ ኪፍትኑ ኸለዉ ነቲ ሕግታት ኪፍርሱ ኪገቡንዎ ወይ ኪሓልፉ ወይ ዝኹን ይኹን ፍሉይ ኣተሓሕዝ ኸግበረሎም ይደልዩ ኪስዕቦም እዩ ። እቲ ኣወሃሃዲ ኣገልግሎት እውን ተመሳሳሊ ኣተሓሳስባ እዩ ዘለዎ። ከምኡ እንተ ገደረ ሰብ ንኸኩሉ ሰብ ክገብረሉ ኣሎኒ ።

ቋንቋይን አካል ቋንቋን

አብ መራሽቢ ብዙሓን ሓበሬታ አብ ትርጉም ኪጠፍሉ ዚኸለል ብዙሓ ነጥብታት ኣሎ። ንኣድሕድኩም እትዘራረቡሉ ወይ እትገብርሉ መገዲ ብኢድ ዚግበር ኣካላዊ ምንቅስቃስ ዳውዒት ኪኸውን ይኸለል እዩ ካብቲ ትርጉም ምሉእ ብምሉእ እተፈልየ ነገር ከም እትርድኡ ይገብረኪ ። እቲ ቐንዲ ነጥቢ ወትሩ ብዛዕባ እተፈላለዩ መገድታት ሓሳብ ንሓሳብ እንለዋወጠሉ መገዲ ኢና እንመሃር ።

አብ ሓሳብድ አለኪ

ንዓርከይ ካብ ሉብልያና ኸትበጽሖ ዓይምክዋ ። ንሕና ስለ ዘይንኸውን ከምኡ ኸትገብር ከም ዘይትኸለል ነገረትኒ ዶባት ምምሕዳራት ከተማ ኸሰግር ተፈቐደሉ (እዚ ኣብ ካልኣይ መሽጎጦር እዩ ነይሩ) ። ኢለ እጽሕፍ ነበርኩ ርእሰይ ከላ ደሓን በለትኒ ። ጠመተትኒ እሞ “እንታይ ትገብር ኣለኻ?” ኢላ ሓተተትኒ ። ኣነ ድማ ገለጽኩላ ንኩርዓውያን እዚ ማለት ኣብ ርእሰይ እሕዛ ኣለኹ ነቲ ዳውዒት ድማ ኣይርስዎን እየ ማለት እዩ። ከምኡውን ኣብ ስለቐሽንያ እዚ ዓቕሊ ጽቡቕ ምዃንካ ወይ ገለ ነገር ርሲዕካ ማለት ምዃኒ ነገረትኒ ። እንተ ኹይኑ ምስ ሓደ ሰብ ከም እትሰማማዕ ከተርእኢ ኣፍ ልብኻ ኸትሓጽብ ሓደ ሰብ እንተ ኣልዩ እውን ከተርእኢ ትደሊ ኢኻ ንስኻ ኸትንእደካን ደው ኬብሉኻን ስለ እትደሊ ኣፍ ልብኻ ትሕምብስ።

እወ እቶ

ምስ ሓንቲ ስለቐሽን እትበሃል ዓል ኣብ ሓደ ኢፓርታማ እየ ዝነበር ነይረ ። ጥራይ ከለኹ ማዕደይ ኳሕኩሖት ኣነ ድማ “እወ” ስለ

ዝበላ ነቲ ማዕደ ኸፈተቶ። እወ ‘እወ ኣለቱ’ ዚብል ትርጉም ከም ዘለዎ ኣይፈልጥን እየ ነይረ ዮርዳኖስ ከበሃል ከሎ ‘ናብ ማዕደ መዲእ ኸሳዕ ዝኸፍቶ ተጽበየ’ ማለት ኢዩ።

ማእዝናት ምሕታት

እልእኸ እየ ስለቐሽን ይርድኣኒ እኳ እንተ ኹነ እንግሊዝኛ ግና ኣይርድኣንን እዩ። ስለቐሽን ዚዛረቡ ሰባት ስለቐሽን ምዝራብ ኣበዩ ምስ ወጻእተኛታት ብኢኡንብኡ እንግሊዝኛ ትጥቀም ኢኻ። ኣብዚ ዘለዎ ኹሉ ሰብ እንግሊዝኛ ኸም ዚዛረብ እፈልጥ እየ፤ ግናኸ ኣይገብርን. ኣብ ኢራን እንግሊዝኛ ዚዛረቡ ሰባት ኣዝዮም ሒደት እዮም። ኣብ ኣብያተ - ትምህርቲ ኣይንመሃሮን ኢና ።

ቐንቋ አብ ናይ ስራሕ ቦታ

ኣብ ስለቐሽንያ ኣብ ዚርከብ ፍርያትን መኸዘንን ኣብ ዚርከብ ክልተ ፋብሪካታት ሰሪሖ እየ ፤ ነዚ ድማ እፈልጦ እየ ቋንቋ እኳ እንተ ነበረ እቶም ህዝቢ “ኸታ ኢማ “ ኢሎም ኪሓትቱኒ ኸለዉ ግና ክርድኣኒ ኣይከላለን ፤ “ደ ቦላን “ኮሊኮ ካዲና ኢማኸ”። ከም ዘይተረድኣኒ ምስ ነገርክዎም “ከንደይ ዓመት እዩ “ ኢሎም ሓተቱኒ ከም ብሓድሽ ብእንግሊዝኛ። ኣብቲ ግዜ እቲ ኸእ ኢየ ተማሂረዮ ስለቐሽንን እንግሊዝኛን ምዝራብ እኹል ኣይኩነን። ስለቐሽንያ ዝያዳ ናይ ደቡብ ቋንቋታት ክትመሃር ኣለዎካ ።

ባይፖላር ዲስኦርደር መሳርሕትና

ኣብ ስለቐሽንያ ኣብ ዚርከብ ቤት ጽሕፈት እሰርሕ ነበርኩ። ኣብኡ ብዙሓት ሰባት ይሰርሑ ነበሩ ብሓባር ኹይኖም ኣብቲ ቤት ጽሕፈት ብዙሓ ግዜ የሕልፉ እኳ እንተ ነበሩ ሰባት ግና ናብ ስራሕ መዲኦም ኮፍ ኢሎም ነበሩ ሰይቓኦም ከላ ኪሰርሑ ጀመሩ። ሓድሓደ ግዜ ግና ተሓጉሶም ናብ ስራሕ ይመጹ እሞ ሰላም ይብሉ ነበሩ ኣነ ። ስለዚ እዞም ሰባት እዚኣቶም ባይፖላር ዲስኦርደር ዝኹኑ ይመስለኒ ነበረ። ሓደ መዓልቲ ኣዝዮም ተቈጥዑ ካልእ መዓልቲ ኸእ ሓረቕ ሕጉሳት ዝኹኑላ መዓልቲ ። ኹይኑ ግና ከም ዘይሓርቁ ተገንዘብኩ ፤ እዚ ኸእ ንቡር መግለጺኦም እዩ። ሓድሓደ ግዜ ኸዛረቡ ኸስምዕ ከለኹ እውን ከይተረፈ ስለ ዝተረቐ ዝተረቐ ኹይኑ ይስምዓኒ ነበረ ዓው ኢሎም ይቈጥቡ ፍሽኽ ከይበሉ ኸእ ይዛረቡ። ኣብ ሺንዝዊላን ካልኣት ላቲን ኣመሪካን ወትሩ ፍሽኽ እንብለን ሃገራት ። ምስ ካልእ ሰብ ክትዘራረብ ከለኻ ፍሽኽ ከም ዚብል ጌርካ እዩ ዚርእኡ።

ስለቐሽንያ ኣዝያ ንእሽቶ ሃገር ስለ ዝኹነት መብዛሕትኡ ግዜ ዋላ ሓደ ሰብ ኣይዛረብን እዩ ቋንቋና ወትሩ ኸንለም ዶ ኣለዎና። ነቲ ቐንቋ ትፈልጦ እንተ ኹንካ ክትፈልጦ ትኸለል ኢኻ መብዛሕትኡ ግዜ ዚሰምብድ ስለ ዝኹነን ብኢኡንብኡ ናብ እንግሊዝኛ ስለ እንቐየርን ብቐንቋ ስለቐሽን ክንዘረብ ኢና ።

ካብ ዩናይትድ ክላሚኦች ካላጋሪት ኣብ ፋብሪካታት ዝሰርሑ ብዙሓት ሰባት ኣለዉ ህንጻትን ፍርያትን ። ስለዚ ስለቐሽን ቀንዲ ቐንቋ እንተ ዘይኩይኑ ኣይትገረም ኣብ ግሊኡ ቦታታት ሓሳብ ንሓሳብ ምልውዋጥ ። ኣብ ርእሱ እዚ መብዛሕትኦም ስለቐሽን ንደቡብ-ደቡብ ይርድኡ ኢዮም ቋንቋ ስላቭ ምስ ስለቐሽን ኣጸቢቑ ይመሳሰል (ንመቐዶንያን ንመቐዶንያን ሓዲግካ) ቡልጋርያኛ ።

መርገም

ቅድሚያ ነዌሕ እዋን ተመሃራይ ከለኹ ናብ ስለቐጥን ወጻእኩ ኣብ ቤት ተማሃራይ ነበርኩ ንሕና ድማ ንሰቓል ነበርና ኣብ ሓባራዊ ኸኸነ። መብዛሕትኦ ግዜ ናብ ሓጻስ ሃገር ከትመጽእ ከለኹ ራሰማ እትረኽቦ ኣታዊ ኩባቲ ቛንቋ እቲ ቻላት መርገም እዩ። ስለዚ ንብዙሓት እራልጦም እኳ እንተ ነበርኩ በቲ ዘጋጠመኔ ነገር ሰምበድኩ እተን ኣዋልድ እተጠቐማሉ ቻላት መርገም። ብሓቂ ተንኪፋኔ እዩ። ንሓንቲ ኹብተን ኣዋልድ ስለምንታይ ከም ዝኸኩና ሓተትክዋ ብዙሕ መርገም ንሳ ኸኣ “እ #39፣ ጽቡቕ ንግሆ” ኸም እትብለና እዩ ዚመስል” በለት። እዚ ክገብር ዝኸለል ነገር እዩ። ንኣዲኹ ወይ ንኸልኦት ኣባላት ስድራ ቤትካ ምርጋም እውን ክገብር ዘይከለል ነገር እዩ ተቐቢልካ። ኣንስቲ መብዛሕትኦ ግዜ ኣብ ሃገሪይ ኣይምሕላን እዩን። ንኣባላት ስድራ ቤትና እውን ራጺምና ኣይንረግምን እና ከምኡ እንተ ጌርካ ሓደ ሰብ ኪቃለሰካ እዩ። ከም ሰደቓ ወይ ካልእ ነገር ዝእመሰለ ሃንደበታዊ ነገራት ንረግም እና።

ከመይ ኣለኪ ማማ

ንኣዲይ ኩባ ስለቐጥን ደዊለ ኣብ ስለቐጥን ገለ ነገር ክነግራ ነገረትኔ። ኢሊ “ካብ ሲ?” እምሕል ስለ ዝነበርኩ ኸኣ ተቈጥቦትኔ። ኮስ ኣብ ፋርሲ ጽዩፍ ቃል እዩ ንኣንስተይቲ ኸፍሊ ምፍራይ። ኣብ ስለቐጥን እትነብር ዑፍ ምጽናን ምስማዕ እውን ዚስሕቑ እዩ ነይሩ “ኮስ” ዚብል ስም ሓድሓደ ግዜ ኸኣ “ኮስ” (ቍርጽራጽ) ፒሳ ትቃብላ እኹ።

ኩሮሽ ዓቢ

ንሓንቲ ሰበይቲ እዛረባ ነበርኩ ብዛዕባ እቲ ዓብዩ ኩሮሽ መስራቲ ፋርስ ክኣ እዛረብ ነበርኩ ሃጺዮዊ ግዝኣት። ብዛዕባኡ ሰሚዓ እንተ ኸይደና ሓተትክዋ ንሳ ድማ “እወ ቪሊኪ ኪር “ በለትኔ። ቍሩብ ረኽብኩ ኣብ ፋርሲ እትነብር ኪር ሰንቢዳ ስለ ዝነበረት ንተባዕታይ ክፍሊ ምፍራይ እተመልከት ጽዩፍ ቃል እያ።

ሰላምታ ኢድ

ደቂ ኣንስትዮ ዓረብኛ ሓደ ኣጋጣሚ እዩ ነይሩ። ሓንቲ ኹብተን ኣንስቲ ኹሉ ሰብ ኣብ ዝነበረሉ እዋን ደንጉያ መጽት ድሮ ኣብኡ። እናዞረት ገዛእ ርእሳ ኣፋለጠት ኣእዳዎም ድማ ኣወዛወዘት። ኣብዚ ኣለና መብዛሕትኦን ኣብኡ ዚርከባ ደቂ ኣንስትዮን ሓደ ተርጓሚ ደቂ ተባዕትዮን እዩን። ናብኡ ምስ መጽት ኢዳ ዘርጊሓቶ ወዲ

ተባዕታይ ምጽኢ ምስ ኣስተብሃለት ግና ኢዳ ገዲፋ ኣብ ኣፍ ልባ ገይራ ንቐድሚት ገስገሰቶ፤ ኢድ ካልኦት ተሳተፍቲ ደቂ ኣንስትዮ ምንቐናቕ። ገሊጾም ሰዓብቲ እምነት ምስልምና ኣእዳዎም ኪዝርግሑ ኣንጻር ጾታ። ኢድም ኣብ ኣፍ ልቦም ኪንብርዎ ርእሶም እውን ነቐነቁ።

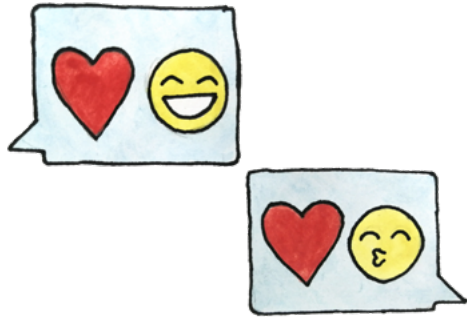
ርክብ ይዲንቲ

ኣብ ኤርትራ ኣእዳውና እናጨበጥና ኸለና ነቲ ትሕትና ኸም ዘለና ጌርካ ዚርእ ዓይኒ ኣይንጥምትን እና። ግናኸ ኣብ ስለቐጥን ብዙሕ ናይ ዓይኒ ምትንኻፍ ይግበር ኣሎ። ልክዕ ከምቲ ኸትሰትዮ ኸለኹ እትገብር ስግንጢር እዩ መስተ ዘለዎ ነገር ንነፍሲ ወከፍ ሰብ ኣብ ዓይኒ ኸትርእዮ ኣሎካ። ብዙሓት ሰባት እንተ ኣልይዎም ብድሕሪ እቲ ሰደቓ እዚ ኣዝዩ ነዊሕን እተሓላለኸን መስርሕ እዩ።

ልቢ ኢሞሂስ

ንሓደ ስለቐጥን ዝምህር ዝነበርኩ ኹባ ኢራን ዝመጽ ሰብኣይ ብሞባይል መልእኽቲ እልእከሉ ነበርኩ። ኣብ ጽሑፋቲ ብዙሕ ልቢ ነበረ ኢሞሂስን ገጽን ልቢ ሓድሓደ ግዜ ይስዕምን ኢሞሂስ ዕምባባ ይዕምብብን እዩ። እረኽብ ነበርኩ ነዚ ኢሞሂስ እዚ ምልክት ፍቕራዊ ስምዒት ገይረ ስለ እተረድኣኒ ሕማቕ ተሰምዓኒ ስለዚ ጀመርኩ ምስኡ ንዝነበረ ርክብ ደረት ምግባር። ሓንሳእ ምስ ረኣኹ ግና ኣብ ኢንስታግራምን ኣብ ትሕቲኡን ጽሑፍ ኣቕረብ ኩባ ሰብኡትን ኣንስትን እተላእከ ቶን ዚምዘን ናይ ልቢ ኢሞሂስን ኢሞሂስን እዩ ነይሩ ነዚ ድማ ምላሽ ሃብዎ። ድሕሪኡ ብኢሞሂስ ከም ዝገገሃኹ ነገርከዎ፤ ንሱ ድማ ጸገምከም ዘይብሉ ነገረኒ ፍቕራዊ ድራሽ ስለ ዘለዎ እዚ ንዕኡ ሓሳብ ንሓሳብ እትለዋወጹ ንቡር መገዲ እዩ።

ኣብ ስለቐጥን ንሰባት ብኢድም ብምጥባጥን ብቐጥታ ብምጥማትን ሰላምታ ምሃብ ልመድ እዩ። ንሱ እውን ከምኡ እዩ ኣዕፋኽ ኪራኽቡ ኸለዉ ምሕቋፍ ወይ ኣብ ከም ምዕጉርቲ ምስዓም ልመድ እዩ ዕለተ ልደት ወይ ሓድሻ ዓመትም ብዓል።

ገሊጹ ባህልታት ካብ ኣብ መንጎ ሓደ ጾታ ንሓደላ ብናዳ ፍቕሪ ይገልጽ ስለብኻን ዕርክነት እንተ ዘይከውይ ካልእ ከም ዘይከውነት ግርካ እያ እትርእ :: ኣብ ኢራን ዝነበሩ ሰብኡት ምዕጉርቱ ይስዕሙ ኣብ ፍርዳታታታ ዚነበሩ ሓደ ዓይነት ጾታ ዘለዎም ሰባት ኪራኸቡ ሽለዉ ኣላዳዎም ሓዘ ሰብኡት ከኣ “ፍቕሪይ” ይብሉ ሕድሕድ ሰባት ኣብ ስለብኻን ዝምዘ ዝእመሰለ ኣካላዊ ምንቅስቃስ ዚገብሩ እንተ ኹይኖም ከም ፍቕራዊ ገይሮም እዮም ዚርእይዎ ::

አእዳው ምሓዝ

ስለብኻን ዓርክይ ሓደ ግዜ ናብ ህንዲ ኸደ ኣብኡ ድማ ብዙሓት ግብረ - ሶዶም ዝገብሩ ሰባት ከም ዝረኣየ ነገረኒ :: ስለምንታይ ከምኡ ኸም ዝኸውነ ሓተትክዎ :: ብዙሓት ሰባት ኣላዳዎም ኪሕዙን ኣላዳዎም ኪሕዙን ከም ዝረኣየ ድማ ነገረኒ ኣብ መገዲ ኪኸዱ ሽለዉ መንከሳቦም :: ንሳቶም ምኽኖም ገለጽኩሉ ምናልባት ግብረ - ሶዶማዊ ከይከውን ይኸእል ኢዩ ሰብ ከም ምልክት ኩይኦ ናብ ደገ ክኸይድ ከሎ ኸኣ ኣላዳዉ ምሓዝ ልሙድ ኢዩ ዘለኣለምቲ ዕርክነትን ክታብን :: ኣብ ባንግላድሽ እውን ተመሳሳሊ እዩ :: ናብ ስለብኻን ያቐደሚ ምምጻእይ ፈጹመ ኣይፈልጥን እዩ እዚ ኸም ግብረ - ሶዶማዊ ገይርካ ከውሰድ ዝኸእል ኩይኦ ተሰምዓኒ ::

ምትንካፍ

ኣብ ምትእኸኸብ እዩ ነይረ :: ሓንቲ ስለብኻንዊት ሰበይቲ ነበረት እተን ዝተረፋ ከኣ ዩዕራብ ኢየን ኔረን :: ቛንቋ ዓራብ ኣንስቲ ንኸልኦት ኣንስቲ ስለ ዚትንክፋ ክንትንክየን ንደሊ ኢና :: ንኣንስቲ ስለብኻን ግና እዚ ፍልይ ዝበለ ነገር እዩ ነይሩ :: ሓንቲ ሰበይቲ ኢዳ ብቐጥታ ኣብ ሰለፋ ገበረቶ እም ከምዚ ኣላ ሓተተት “ተኳሽም ዲያ ደላ ምሳይ?”

ኣብ ቤት ምግብ ኣእዳውካ ኣጣቕዕ

ነቲ ኣሳሳዪ ኣብ ካፊተርያ ኣጣቕዕናሉ :: በዚ ኣይተሓገዥን :: ኣብ ስለብኻን ያቐደሚ ምግባር ንዕቀት ዚንጸባርቕ እኳ እንተ ኹነ ኣብ ኤርትራውያን ግና ንቡር ኣካላዊ ምንቅስቃስ እዩ :: ኣብ ፍልስፍናውያን ነቲ ኣሳሳዪ ኸትረኽቦ ኣብ እትደልዩሉ እዋን ኣቓልጦኻ “ያ ሙዓለም “ ወይ “ያ ኣቲ ኢና ኢንታ? ኣየናይ ማለት እዩ” እ ማስተር”ወይ”እ ሓወይ “ ኣበይ ኣለኻ ? “

ንምብላዕን ንምስታይን

ምግቢ ኹብ ዝኸውነ ይኹን ንሓዕሊ እዩ :: ብሓቂ ኹላትና ንህላወ ደቂ ሰብ ዚኸውን መሰረታዊ ነገር እዩ ዚመሳሰሎም ነገር ኣሎ :: መብዛሕትኡ ግዜ ሓገሩን ንዕቀትን ስምዒትን ኪምጽኣልና ይኸእል እዩ ንሓድሕዶም ይተሓሳስሩ :: ብዛዕባ ምግቢ ዘሎና ኣረኣኢያን ብኸመይ ከም እንዳልዎን ኣብ ናትና እዩ ዚምርኩስ ኣከባቢ ትሕዝቶ ዓባይን ዓይነት ምግባን ብሕታዊ ምርጫን እዩ ::

ድንኽ ምስ ሩዝ

ዓርክይ ድንኽን ሩዝን ብሓባር ክበልዕ ምስ ረኣየኒ ብሓቂ ሰምበደ :: ነገሩኒ እዩ ኣብዚ ኸምኡ ኸገብር ኣይክእልን እዩ :: በቲ ኸልእ ሸነኽ ግና በቲ እትበልዕዎ እንገራ ተገረመ እዩ፡ኣብ ፈቐዶኡ እንገራ ኣሎ :: ሓድሓደ ግዜ ኸኣ ኣዝዩ ሕማቕ እዩ :: ኣብ ባንግላድሽ እንገራ ወትሩ ልስሱስን ምወቕን ሓድሽን እዩ፡ ኣብዚ ኸኣ ኣረጊትን ተረርን እንገራ ይሸጡኻ :: ስለብኻን እውን ምግቢ ቀመማትን ሽቱ እዩ :: ከም ካውሎ ዝእመሰለ ብዙሕ መምረሪ ምግቢ ኣሎካ - ኣነ ግና ዕላማኡ ተረዲኡካ :: ኣብ ባንግላድሽ ንቈራረ ወርሓት ክንዳሎ ኣየድልየናን እዩ ::

ቢራ ዲኻ እትሰቲ?

ኣብ መንጎ ኣዕሩኽይ ክፈተ ቢራ ኸሰቲ ኣዚዘ ስለ ዝነበርኩ ብዙሕ ኣሰምበዶም :: ሰዓቢ እምነት ምስልምና እዩ ካብ ሶርያ ዝመጸት ሰበይቲ ቢራ ወይ ወይኒ ምስ ሰተኹ ኩሉ ሰብ ይገረም እዩ :: ሓደ ነገር እዩ ንዓይ ንቡር እኳ እንተ ነበርኩ ኣብ ሶርያ እውን ከምኡ እገብር ነበርኩ :: ኣልኮላዊ መስተ ምስታይ ኣገረሙኒ እዩ ምሳሕ ወይ ድራር :: ኣብ ሶርያ ኣብ ቀዳመ -ሰናብቲ ይሰትዩ ነበሩ ::

ቡረክን ሳላጣን

ስለብኻን ያውያን ከም ፒሳ ቡሬክ ኬባብ ዝእመሰለ ፈጣን ምግባን ሕብስትን ይበልዑ እዮም,.... ንስኻ እውን ትበልዕ ኢኻ፡ኣብ

ኮንጎ ዘይንበልዎ ብዙሕ ሰላታ። ኣብ ኮንጎ ምስ ኣገዳሲ ርክብ ኣሎናክሽነና። እቲ ምግብ ቡብቑሩብ ይዳሎን ይኸሸንን ሰብኣይን ኣንስትን ከኣ ይኸሸኑ ኣብኡ ምስታፍ። ሓንሳእ ኣቑጽልቲ ካሳቫ ምስ ሰራሕኩ ቊሩብ መቐረት ሃብኩ ሰብኣይ (ኣብ ቤት ዕቑባ ዚርከብ ሓላዊ)። ፈለማ ኣዝዩ ስለ ዝፈርህን ሲጋእ መጋእ ስለ ዝበለን ቊሩብ ወሰደ ማንካ ጥጂምካ። ሽቡ “ኦ ኣደይ!” ብጥብዩ ማንካ ኸኣ ክትበልዕ ጀመረት።

ምኽሪ ሩዝ

ምግቢ ካ እኹል ቀመማትን እኹል ዘይትን። ኣብ ኢራን ምግቢ ምርኩብ ኣጸጋሚ እዩ ዘይቲ። እዚ ግን ዝያዳ መማኹዕቲ ይገብሮ። ብሰንኪ ሕጽረት ዘይቲ እቲ ምግቢ እተዛዘመ ኹይት ኣይስምዓንን እዩ። ሩዝ ብኸመይ ከም እተዳሉ እውን ኣይትፈልጥን ኢኻ። ነቲ ሩዝ ኣብ ሕውስዋስ ማይ ኣጽሕፍ እንተ ወሓደ ን2 ሰዓት ዘይቲ። ድሕሪኡ ነቲ ማይ ኣፈልሒኻ ነቲ ሩዝ ኣለትዎ። ድሕሪ 15 ደቐቕ ነቲ ሩዝ ኣውጺእካ ሓጺብካ ኣብ ሃፋ ንምኸሻን ዘይቲ ሒዝካ መሊስካ ኣብ ሓዊ ኣቐምጦ። ድሕሪኡ ጽቡቕ ሩዝ ኣለካ። ምግቢ ኢራን ንምድላው ኣዝዩ ነዊሕ ግዜ እዩ ዚወስድ ብዙሕ መስርሕን ቀመማትን ተዋጽኦታትን።

ኣብ ክሉ ቦታታት ኣታኽልቲ

ኣብ መንጎ ባህልና ዘሎ ምምስሳል ኣስተባባልኩ። ብዙሕ ኣሕምልቲ ኸትጥቀምን ክትበልዕን እርእ ኣለኹ ብዕምባባታት ብቐሊሉ ኺርእ ዚኽእል ብዙሕ ስፍራ ኣታኽልቲ ኣሕምልቲ ወይ ቀመማትን ሽቱ። እዚ ኣተሓሳስባ እዚ ኣብዚ ኹነ ኣብ ኮንጎ ሕደ እዩ። ገሊኡ እውን ተመሳሳሊ እዩ ናይ ክሸነ ናውቲ። ንባህሊ ስለብኻን ያምርኣይ ናብ ቤተ - መዘከር ዓቕሊ ጽብት ከድኩ። ረኣኹ ገሊኡ መናብያታት ኣብ ክልቲኡ ባህልታት ሕደ ዝነበረ ሰደቓታት። እንጂራ ንምስራሕ ሰደቓ ነበረ ብሓቂ ምስ ናይ ናትና ዚመሳሰል እዩ። እቲ ምግቢ ኣብ ክልቲኡ ባህልታት እውን ሕደ እዩ ነይሩ።

ኩብ ሽኮር

ሻሂ ምስታይ ፍልልይ ኣለዎ እንተኹነ ግን ‘ቻጅ’ ኢልና እውን ንጽውዖ ኢና። ኣብ ኢራን ጸሊም ሻሂ ንሰቲ ኢና እተፈላለዩ ዓይነት ሻሂ እዩ። ኣብ ኢራን እውን ኩብ ሽኮር ወሲድና ኣብ ሻሂ ጠሊቕና ነቐምጦ ነቲ ጥዑምን ምረትን ብሓባር ምእንቲ ኸትጥዕምዎ ኣብ ኣፍኩም ዘሎ ኩብ ሽኮር።

ብኢድ ምብላዕ

ኣብ ሶርያ እንጂራ ብምጥሓል ጥራይ ኪብላዕ ዚኽእል ባህላዊ ምግቢ ኣሎና፤ “ታህኒስ” ይበሃል። ገሊኦም ኣብ ስለብኻን ዚነበሩ ሰባት ከምኡ ኸገብር ምስ ረኣዩኒ ኣዝዮም እዮም ዚስምብዱ።

መስርሕ ቡን

ኢርትራይውያን ልክዕ ከም ህዝቢ ስለብኻን ቡን ምስታይ ይፈትዉ እዮም። ኣብ ኢርትራ ግን ምሉእ ጽምብል ንገብር ካብኣ። ከም ሓቂ እኳ ይኣስ ጽምብል ቡን ኢርትራ ተባሂሉ እዩ ዚጽዋዕ፤ መዓልታዊ ድማ እዩ ዚግበር። ሓደ ሰብ ምስ ዚህልወካ ኣብ ስለብኻን ቡን ክትሰቲ ይዕድመካ ናብ ካፊተ ትኸይድ ቡን ትዕድም ሓደ ኣሳሳዩ ድማ የምጽኣልካ ምናልባት ንሓደ ሰዓት ዚኸውን ትሰትዮ እሞ ተዘራርቦ። ኣብ ኢርትራ ብዙሓት ሰባት ይእከቡ ሰዓታት ድማ ይወስደሎም። ፈለማ ነቲ ኣብ ልዕሊ ፈሓም ዝነበረ ሓምላይ ቡን ቀለናዮ። ክቐሎ ከሎ ነፍሲ ወከፍ ተሳታፊ ጩና ናይቲ ዝቐሎ ቡን ክሸትት ኣለዎ። ነቲ ቡን ኣጫኒኻ ብዛዕባ እቲ ሽታ ሓሳብ ሃብ። ድሕሪኡ እቲ እተቐልወ ቡን ብኢድ ይውቀጥ ኣብ ዕንጨይቲ ወይ ኣብ ሰራሚክ ሞርታር ጌርካ ይጥሓን። ድሕሪኡ ቡን ኣብ ድስቲ ኣቐመጥናዮ እሞ በሰለስተ ግዜ (3 ሳዕ) ሰተናዮ። ድሕሪኡ እቲ ቡን ክሳዕ ዚመልእ ደው ከይበልና ኣብ ንኣሽቱ ኹባያታት ነፍስሶ። እዚ ብወሓሉል መገዲ እንተ ዘይተገይሩ ሕንፍሽፍሽ ዝመልእ መስርሕ ኪኸውን ይኽእል እዩ። ቡን ኣብ 4 ዙረት ሰኺኦ ናይ ዝላ ርእሱ ስማት። 1. “ኣወል” (ቀዳማይ ማለት እዩ) 2. “ካላያቲ” (ከምኡውን ክትሰክር ትኽእል ኢኻ) ይበሃል ብቑጽልቡ፤ 3. “በረካ” (ብበረኽት) ከምኡውን 4 ይበሃሉ። “ደረጃ” ይበሃል። ነፍሲ ወከፍ ቡን እቲ ማይ ኣብ ልዕሊ እቲ ቐመማት ቡን ኪፈስስ ከሎ ካብቲ ቐድሚኡ ዝነበረ ዝደኸመ እዩ። በዚ እቲ ብሽኮር ዝሰኸረ ቡን ምቁር ዕፋን እውን ነዓሉ ኢና።

ስነ-ምግባራዊ ስርዓት ድራር

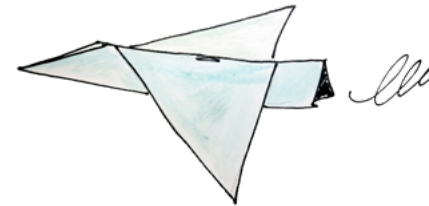
ኣብ እዋን ድራር ሰባት ኣፍንጫኦም ኪነፍሑ ምስ ረኣኹ ሰምበድኩ። ወረቐትካ ትወስድ መቐርሰሚቶ ኣውጺኣካ ኣፍንጫኻ ንፍሕ። ኣብ ሺንዝዌላ ነዚ ንምግባር ናብ ሽቓቕ ትኸይድ። መዓስ ከም ዚህልወካ እውን ሓድሓደ ግዜ ኣብ እዋን ምሳሕ እውን ከይተረፈ ዓው ኢልካ እትቐብሮ ቢራ ትሰቲ ኢኻ።

እቲ ጉዕዞ ኹባቲ ኣእንጋዲ ዝኹነ ሕብረተሰብ ተቐባልነት ብምርካብ እዩ ዚዛዘም። ገሊጾም ሰባት ተቐባልነት ዘለዎም ኹይኦ ይስምዖም ኣብ ስለቐኸን ደማ ቦታኦም ረኺቦም እዮም። ገሊጾም ኣብዚ ስድራ ቤት መስራቶም ጽቡቕ ናብራ ኣለዎም ማሕበራዊ መራኸቢ እቶም ንጽህናኦም ዝቐለለ ዚገብሮም ሰባት ኪሓግዞም ፍቓደኛታት እዮም። ድሕሪኡ እዚ ኹሉ መስንጻይትርስዖን ኢና፤ እዚ ኹሉ ክልተ መገዲ መስርሕ እዩ። ንሕና ኹምቲ ኣእንጋዲ ማሕበረሰብ ክንክውን ኣሎና ነቶም ናብዚ ዝመጹ ሰባት ክቐበልዎምፍቓደኛታት ኢዮም እንተ ወሓደ ኹሉ ኣጋጣሚ ክህበዎም ፍቓደኛታት ኢዮም። ገሊ ኹባቲ እቶም ቃለ - መጠይቕ ዝገበርናሎም ሰባት ጽቡቕ ተመክሮ እኳ እንተ ነበሮም ገሊጾም ግን ሰምቢዶም ኢዮም ሓደ ኹባታቶም ነቲ ኣብ ኣውሮጳ ዘሎ ዓሊትነት ኣዳለወና። መብዛሕትኡ ግዜ “ከም ዝኹንካ ትፈልጥ ኢኻ ኣብዚ ሕማቕ ነገራት ክትገብር ኣይፍቓደልካን እዩ ነይሩ” “ናብቲ ዝመጸእካዮ ተመለስ “ ወይ” ስለምንታይ ኢኻ ?ኣብዚ?” ቦቲ ዝህበኒ ሓሳባት ከይጉዳእ ደኣ እምበር ምላሽ ከይህብ እጽዕር እዩ። መብዛሕትኡ ግዜ “ሕራይ ኣነ ኣይትሓዘለይ እሞ ኪድ። ስደተኛ ወይ ስደተኛ ስለ ዝኹንኩ እዚ ነገራት እዚ ዚጋጥም ኣይመስለንን ስደተኛ። ብምኽንያት ጸሊም ቁርበተይ ግና።”

ስለቐኸን ንእሽቶ ሃገር እያ ኣዝያ ፍልጥቲ ደማ ኣይከውነትን። ስለዚ ከም ስለቐኸን ውድዖ መጠን ለሚድናዮ ኢና ስለቐኸን ኣበይን እንታይን ምጽኢን ስለቐኸን ኹም ዘይከውነትን ንወዳእተኛታት ምግላጽ። ጉጅለና ስለቐኸን ኣብ ሰርብያ እንተ ኣለ እሞ ብዛዕባ ስለቐኸን ሕቶታት ሰሚዖም እንተ ኹይኖም ኣባላት ተሓቲቶም ኢዮም ኣብ ኣፍሪቃ። ፕረዚደንት ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ነበር ጆርጅ ቡሽ ኪዋዘ ኹም ዚደሊ ዚገልጽ ዋዛ እውን ነይሩ እዩ ኣብ ስለቐኸን መጥቃዕቲ ፈነዉ ኣብ ክንዳኡ ግን ንብራቲስላቫ ወጃዕዎ። ስለቐኸን ዓሊታዊ ሓደ ዓይነት ዓሊት እውን እያብፍላይ ካብ ከተማታት ወዳኢ ገሊጾም ሰባት ምስ ዘይፈልጥዎ ባህልታት ኪራኸቡ ኹለዉ ባህሊ ንባዕሉ ዜሰምብድ ኪኸውን ይኽእል እዩ! ሕጂ ግና ስለቐኸን ኪኣትዉ ኣብ ዚኸለለሉ ኹነታት እዮም ዘለዉ ምስ ብዙሕ ዘይፈልጥዎ ባህልታት ምቕርራብ ወይ ምሉእ ብምሉእ ግጥይ ጦብላሕታ ምሕዳሮም። ሓድሓደ ግዜ እዚ ጦብላሕታ እዚ ዜሕሕቕ እኳ እንተ ኹነ ኣብ ካልእ ግዜያት ግና ከይመርመርካ ብሕማቕ ምፍራድ ኬስዕብ ይኽእል እዩ ኣሉታዊ ተግባር። ነቶም ቃለ-መጠይቓትና ገለ ግጥይ ምርዳእ እንታይ ምጽኢ ሓተትናዮም ኣብ ስለቐኸን ዘሕለፍዎ ተመክሮን ብኸመይ ከም እተራእየን።

ብነፋሪት ዲኻ ናብዚ መጺእካ?

ሓደ እዋን ብኣውቶቡስ ክንገውዝ ጀመርና። ኣብ መጻርፎ ነፈርቲ ተወጢሕና ኹለና ኣበይ ከም ዘለና ኣርእኹ እቲ መጻርፎ ነፈርቲ ነቲ ኣብ ጥቓይ ኮፍ ኢሉ ዘሎ ሰብ እዩ። ካልእ ሰብ ኣይ ከኣ ሰሚዑኒ (ስለቐኸን ደዊ እዩ ነይሩ) እቲ መጻርፎ ነፈርቲ ኣበይ ከም ዘሎ ምስ ፈለጥኩ ኣዝዩ ተገረመ። ምስ ነገርክዎ ዝያዳ ተገረመ ናብዚ በረረት። ኣብ ሓኪመይ እውን ከምኡ እዩ ኣጋጢመኒ። ምስ ነገርክዎ ሰምቢዱ ጠመተኒ ብነፋሪት ናብዚ መጸ። ሰባት እንታይ ከም ዚሓስቡ ኩላትና ኣብዚ ኹም እንሕምብስ ኣይፈልጥን እዩ። ወይስ ብለግርኻ ምኻድ ? ብዙሓት ስደተኛታትን ዕቑባ ዚደልዩ ሰባትን ናብዚ ንምብጻሕ ነዊሕ ጉዕዞ ኺገብሩ ነበሮም እምበር ናብዚ ንምብጻሕ ኣጸጋሚ ጉዕዞ ኺገብሩ ኣዩደለዮምን ኩሉ ሰብ ብወቅያኖስ ኪሕምብስ ወይ ከኣ ናብ ዱርን ኣኸራንን ኪሓልፍ ነበሮ እውሮጳ።

ፍሉይ ናይ ግራት ኣገልግሎት ጉዕዞ

ምስ ሓደ መንግስታዊ ዘይኹነ ማሕበር ወለንተኛ ኹይነ እዓዪ ነበርኩ። እተወሰኑ ሰባት ወሰድና ንሉብልያና ንምዛር ኣስታት 30 ኢርትራውያን ሰብኢት ናብ ማእከል እታ ኸተማ ኸድና። ልክዕ እዩ ጸሊም ቁርበት እዩ ነይርዎም። ብኣውቶቡስ ክንገውዝ ከለና ኹሉ ሰብ ኣተኩረልውና። ናብ ቤተይ ምስ ተመለስኩ ንመገላግልተይን ንስድራ ቤተይን ህዝቢ ስለቐኸን እንተ ኹይኖም ሓተትክዎም ዓሊታውያን ድዮም ? እዚ ኹሉ ዓሊትነት ዘይኹነስ ንምፍላጥ ሃንቀውታ ኹም ዘለዎም ገለጹ። ጸሊም ቁርበት ምርኣይ ሳሕቲ እዩ ዚጋጥም ኣብ ስለቐኸን ዝነብሩ ሰባት ካብዚ ንላዕሊ ፍልይ ዝበሉ ኢዮም።

ስደተኛ ኣይኩንኩን

ሰባት ኪርእዩኒ ኹለዉ መብዛሕትኡ ግዜ ስደተኛ ኹም ዝኹንኩ ገይሮም እዮም ዚሓስቡ። ፖሊስ እውን ከይተረፉ መብዛሕትኡ

ግዜ ሽም ሽሎንኩ ገይሮም እየም ዚሓስቡ ዕቅዳዊ ዚደሊ ። ኣነ ግን ከምኡ ኣይከውንኩን ። ልክዕ ከምቲ ኹብ ስለቐጥንያ ዝመጸ መንእሰይ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ሽጽንዕ እየ መጸኢ ናብ ወጻኢ ሃገር ኬድካ ሽተጽንዕ ከድካ። ልክዕ ከም ስለቐጥንያ ጉዕዞን እተፈላለየ ባህልታትን እፈቱ እየ ሰባት ። ቈርብተይ ቊሩብ ጸሊም ስለ ዝሽኩን ግና ሰባት መንነተይ ገይሮም እየም ዚሓስቡ። ደድሕሪይ ድማ ይስዕቡኒ ኣብ ድኳናት ብዝነበሩ ሓለውቲ ጽጥታ።

ኣሸባሪታት

ሰባት ግብረ-ሽበራውያን ከም ዝሽኩንና ወይ ከኣ ንኣሸባሪታት ከም እንደግፎም ገይሮም እየም ዚሓስቡ። ሓደ እዋን ኣብ ቅድሚኦ እቲ ስለቐጥን ከመሃረሉ ዝሽለለሉ ቤት ትምህርቲ ። መንእሰያት ሰብኣይን ሰበይትን (23 ወይ 24 ዓመት ዝዕድሚኦም) እናረኣዩ ሽዱ ኣነ ሽኣ “ኣሸባሪ ኢኹ” በለኒ።

ብዛዕባ ደቂ ኣንስትዮ ዘሎ ኣረኣእያ

ኣብ ስለቐጥንያ ዓርኪ ነበረትኒ ንሳ ድማ ምስ ስድራቤታ ድራር ክድረር ዓይመትኒ ። ኮፍ ክንብለላ ሽለና ዓባየይ ኣብ ስለቐጥን “እዞም ሰባት እዚኦቶም ሓደገኛታት ምዃናም ዶ ኣየጠንቀቅኩኹን?” በለትኒ። ኣይደለየትን ስለቐጥን ከም እተረድላኒ እፈልጥ እየ ። ስለዚ ኩላትና ግብረ - ሽበራውያን ከም ዝሽኩንና ገይራ ትሓስብ እንተ ሽይና ሓተትክዋ ። ድሕሪኡ ይቐረታ እኳ እንተ ሓተቱኒ ምሁር ሰበይቲ ስለ ዝነበረት ግን ብሓቂ ጎሣኹ ። ንደቂ ኣንስትዮ ሽም እንሃርምን ካብ ቤት ከም ዘይንወጽእን ሰሚዑ እየ ። እዚ ሽኣ ኢና እንገብሮ ምስዚ ዘይሰማማዕ መንግስቲ ዚደፋፍኣናን ብንጥፈት ዚገናኝፈናን ነገር እዩ ብዛዕባ (ሰብኣይን ኣንስትን) ተቓውሞ ። መብዛሕትኦን ኣብ ስለቐጥንያ ዚርከባ ኢራናውያን ኣንስቲ ብኢደን ኣይሸፈናን እየን ህጃብ ይሰርሑ እሞ ናጻ ሽይናም ይንቀሳቐሱ ። ገሊኦቶም ሰዓብቲ ለምነት ምስልምና ገሊኦቶም ቺስቲያን ገሊኦቶም ከኣ ሰዓብቲ ለምነት ምስልምና እየም ኢዘሃራውያን ። ወትሩ ንኣንስቲ ነቕብሮም ነበርና ። ኣብ ዝሓለፈ 40 ዓመት ኩሉ ነገር ኪቐጽል ዝጀመረሉ እዋን እዩ ኩድሹኹ። ቅድሚኡ ኹብ ደቂ ኣንስትዮ ብዘሕኩ ኣቐብሮት ዝነበሮም ሃጸይ ገጠምቲ ጽሓፍቲ ነበርና እቲ ህዝቢ።

ኤለክትሪክ ኣሎካዶ ?

ገሊኦም ሰባት ኣብ መገዲ ወይ ኤለክትሪክ ፈቐዶኡ እንተ ኣልዩና ሓተቱኒ ። ሓደ እዋን ሓንቲ ዓል ንሕና እንተ ኹንና ሓተተትኒ

ኣብ ኢራን ኤለክትሪክ ስለ ዘሎኒ ሽምዓ ጥራይ ከም ዘሎና ብዋዛ መለስኩላ ንሳ ድማ ኣመነትኒ ። ገሊኦም ሰባት ካብቲ ኣባጊዕ እንወጥሓሉ ምድረ ቦዳ ዝመጸእና ይመስሎም ። ወይ ዘይተማህርና ምዃንና ነቲ ገንዘብ ካብ ህዝቢ ስለቐጥን ኪወስድም ኹብ ጫካ ዝመጹ ድኻታት ሰባት ። እዚ ግን ሓቂ እዩ ሓቂ ኣይኮነን ናጽነት ስለ ዘይነበረና ኢና መጸኢና ። በዚ ግና ንሰባት ኣይወቐሶምን እየ። ኣነ ንመራሽቢ ብዘሓን ወቐሶ። ኢራን ኣዝያ ዝማዕበላን ሃብታምን ምዃና ሰባት ኣይፈልጡን ኢሮም። ብቑጥባዊ መዳይ ኣብ ጽቡቕ ቦታ እየ ነይረ ። ካብቲ ሽረሽብዎ ዝሽለል ዝነበርኩ ኣጸቢቐ ይሓይሽ ስለቐጥንያ።

መጐልበቢ ርእሰኻ ኣበይ ኣሎ ?

ብኣውቶቡስ ተወጢሖ ሽለኹ ሓንቲ ሰበይቲ “ካበይ ኢኹ መጸኢካ?” ኢላ ሓተተትኒ ። ካብ ሶርያ ሽም ዝመጸለኩ ነገርክዋ፤ ንሳ ሽኣ “እ መጐልበቢ ርእሰኻ ዩ ብልካን?” በለትኒ ። ኣብ ሶርያ 22 ሚልዮን ሰባት ኣለዉ እተፈላለዩ ድማ እየም ። ገሊኦን ኣንስቲ ኣብ ትሕቲ ቑጽጽር ስድራ ቤተን እኳ እንተ ሹና ገሊኦተን ግና ከምኡ ኣይከውን ። ኣብ ለታ ኢና እትበሃል ከተማ ኣሊፓ ኣንስቲ ሽዘራርባ ዘይፍቀደለን ጐደና ሽትረኩብ ኢኹ ካብ ስድራ ቤቶም ወጸኢ ዘለዉ ሰብኡት እኳ እንተ ሹኡ ኣብ ዚቐጽል ጐደና ግና ኣብ ኤውሮጳ ዘለኹ ሹይኡ ሺስምዓካ እዩ።

ገምገም ባሕሪ ኑዲስት

ኣብ ቱኒዝያ ኣብ ቡርካስ ህጃብ ዚርከባ ደቂ ኣንስትዮ ሽትርኢ ትሽለል ኢኹ እዚ ግን ሓደት እዩ ። ንመብዛሕትኦም ኣንስቲ ዝያዳ ሽዳውንቲ ተሽዲኑን ክትበል ትሽለል ኢኹ። ሰባት በዚ ኣዝየም እየም ዚግረሙ ኣብ ገምገም ባሕሪ እውን ኣለዉና ።

ሓደጋ

ሰባት ሓደገኛ ሽም ዝሽኩንኩ ገይሮም ከም ዚሓስቡ ወይ ክሰርቑም ከም ዚፍትን ከይኡ እዩ ዚስምዕም፤ ከመይሲ መብዛሕትኦ ግዜ ሰባት እንተ ርእዮምኒ ጐደናታት ኪሓልፉ እርኢ እየ ። ድሕንነት እውን ይስዕቡና ኢዩ ኣብ ድኳናት ዝነበሩ ሓለውቲ። ሓደ እዋን ምስ ኣዕሩሽይ ከለኹ ምግብን መስተን ዝመልእ ዓረብያታት ነበረና፤ ሓደ ነገር ነብዕል ነበርና ። ኣብ መወዳእታ ንሹሉ ነገራት 100 ዩሮ ሽፊልናሉ እኳ እንተ ነበርና ድሕንነትና ግና እቲ ሓላዊ ገንዘብ ክንከፍል ክሳብ ዚርእየና ኹብ ኣፂንቱ ኣይሓደገን። ብድሕርዚ

ንክትክኸ ዕረፍቲ ናብ ደገ ወጸ። ምስ ሓደ ስለብኸን፡ ጸዓዱ ዓርክና ለንተ ኹንና ግን እዚ ፈጹሙ ኣይከውንን እዩ ።

ህንጡይ ወዲ

ምስ ንእሽቶ ወደይ ብኣውቶቡስ እጐዓዝ ነበርኩ ። ኣዝዩ ህንጡይ ስለ ዝነበረ እንታይ ምዃኑ ብተደጋጋሚ ይሓትተኒ ነበረ እዚ እንታይ ማለት እዩ ? ኣብ ፋርሲን ስለብኸንን እዩ ዚዛረብ ነይሩ። ብዕድመ ዝደፍኦ ሰብኣይ ጽን ኢሉ ሰምዓና ለሞ ብዛዕባ ስደተኛታት ሕማቕ ዘረባ ኸዛረብ ጀመረ ። ንሱ ኸኣ “ኣብ ፈቐዶኡ እዮም ዘለዉ ንደቆም ስለብኸን ኪዛረቡ እውን ክምህርዎም ኣይደልዩን ኢዮም ።

ኢፓርታማ ምርኩብ

ሰባት “ስደተኛ” ኣብ ናትካ ኺጽሕፉ ኸለዉ ኢፓርታማ ምርኩብ የጸግመካ ካርድ መንነት። ብዛዕባይ ዝነበሮም ኣረኣኢያ ቐየሩ ብኸልእ መገዲ ድማ ረኣዩኒ ። መዓስ ምስ ስድራ ቤተይ ኢፓርታማ ነናዲ ነበርና ኣረ ገሊጾምሲ ብቐጥታ ኸምኡ ኢሎምና እዮም ወዳእተኛታት ወይ ስደተኛታት ኣይደልዩን እዮም ። ምስ ሓደ ዋና ገዛ ተዘራረብኩ እሞ ሕማቕ ከም ዘለዎ ነገረኒ ምስ ወዳእተኛታት ዘሕለፍዎ ተመክሮ ንኢፓርታማኡ ሕማቕ ኣተሓሕዛ ገበሩሉ ። እንተኸኹ ግን ኮሎ ሰብ ኣይከውንን ሕደ።

ኣራንሺ ምዕዳግ

እነን ስድራ ቤተይን ኣብ ሓደ ድኳን ኣራንሺ ንርእኒ ነበርና ። ንነፍሲ ወከፍ ኣልዒልና ጠመትናይ ስርናይ ድማ ረኽብናይ ብኣእዳውና ስለ እንዕድግ ጽቡቕ ኣራንሺ ንዕድግ ነበርና ። ሓንቲ ሰበይቲ “ናብዚ መጺኦም ሕጂ ኣራንሺ ይዕድጉ ኣለዉ።”

ዜሰምብድ ፍጻመ

ኣብ ደገ ኣብ ማእከል ነበርና ። ኣውዳትን ኣዋልድን ሰኺሮም ናባና ቐረቡ ። “ኣብዚ እንታይ ትገብሩ ኣለኹም?” ኢሎም ኪሓትቱና ጀመሩ። ንዝነበረ ርእሰይ “ማማ ማሪያ እንሆ እንደገና ኺድ!” መብዛሕትኡ ግዜ ተመሃራይ ከም ዝኸኸንኩን ፈረንሳይኛ ኸዛረብ ከም ዝጅምርን ጥራይ እየ ዝዛረብ ፤ ስለዚ ዋላ ሓደ ሰብ ኣይርድኦን እዩ ኣነ ። ዓርክይ ግና ተጋግዩ ዕቕዓኻ ኸም እንደሊ ነገሮም ። ጠባዮም ተቐየረ ብኡንብኡ እቶም ካብታ ጉጅለ ዝመጹ ኣውዳት ቊጡዓት ከመይናም ካብ ኣዕሩኸይ መስተ ኺሕኩሑ ኪዋግእዎ ድማ ደለዩ ። ፓሊስ መጺኦም እንታይ ከም ዝኸኸን ኺሓትቱና ጀመሩ ። ኔረ ነቲ ሰብኣይ ስለምንታይ ንዓርክይ ከም ዘጥቅዓ ኺሓትትዎ እኳ እንተ ተጸበይዎ ንሱ ግና ከምኡ ኸንብል ሓተተና ሰነዳትና ሃብ ። ፓሊስ ወትሩ ገለ ጌጋ እገብር ከም ዘለኹ ገይሮም ዝሓስቡ ኹይኑ ኢዩ ዝስምዓኒ ብምኽንያት ሕብረ ቈርብተይ ግጉይ ኣረኣኢያ እዩ ዘለዎም።

እቲ ኣንባቢ ነዚ ኹሉ ሓሳባት ምስ ኣንበበ ተደናጊሩ ኪኸውን ይኽእል እዩ ። ዛንታታት እቲ ዝቐረበ ሓሳባት ንሓድሕዱ ኸጋጭ ይኽእል እዩ ካብ መልሲ ንላዕሊ ሕቶታት ኪበግስ ዚኽእል እኳ እንተ ኹነ እዚ ግንእቲ ነጥቢ እዩ ። ብዛዕባ ባህሊ ኸንመያየጥ ከለና “ንሕና “ ኸምኡውን” ንዓታቶም “ ከም ዘየለ ኸንርዳእ ኣሎና ኣብ ክንዳኡስ ብዙሓት እዮም “””።” ጂኦግራፍያዊ ሃገራዊ ወይ ሃይማኖታዊ መንነት ፈጹሙ ኣይራኩብን እዩ ሓደ ዓይነት። ሓደ ወጻእተኛ ኣብ ሓንቲ ሃገር ኣብ መንጎ ፕቱጃን ሉብልያናን ዘሎ ፍልልይ እንተ ኣስተብሂሉ ኣስታት 2 ሚልዮን ሰባት ብዛዕባ መንነትና እንተ ተዘራረብና ክንደይ ፍልልያት ከም ዚጋጥም እሞ ሕሱብ ኣብሎ ከም ኣዕራብ ሰዓብቲ እምነት ምስልምና ኤርትራዊ ኮንጎኣውያን እዮም.... ወይ ስደተኛታት እውን ከይተረፉ። እዚ ኹሉ መንነት ከምዚ ዝኣመሰለ ኢዩ ሃብታምን በበይኑ ዝዓይነቱን ኣብዛ ንእሽቶ መጽሓፍ እዚኣ ንገጽ እታ ጽሕፍቲ ጥራይ ኢና ሓረቓናዮ ኣባል ሓደ መንነት ምጂን ማለት ስለ ዝኹነ ንኣንባቢ ምርምር ኪገብር ነተባብዖ ኢና ብዛዕባ ዝላርእስ ንዓለምለኸዊ ህይወትና ዚቐርጽን ዚበልጽግን እተፈላለየ ባህልታት ዝያዳ ኸትፈልጥ ጽዕር ከውንነት ። ነዛ ጽሕፍቲ እዚኣ ምስ ኣንበባ እቲ ኣንባቢ ነቲ ሓበሬታ ኣብ መዓልታዊ ህይወቱ ኸጥቀመሉ ተስፋ ንገብር ንኸልኦት ባህልታት ብዝያዳ ኸፋት ኩን ። እዛ ንእሽቶ መጽሓፍ እዚኣ ብርቱዕ ሃልሃልታ ኸትለዓዓል ተስፋ ንገብር እቲ ኣንባቢ ብዛዕባ ተገዳስነትን ምርምርን ዘለዎ መንፈስ ብቐጻሊ ንኺመሃር ይድርጅ ኣብዛ ፕላነት እዚኣ ዘሎ እተፈላለየ መገድታት ህይወት።

